

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÄN

Läs —

MED TVÅ TOMMA
HÄNDER

En pristävlan

†
ÄR FILOSOFEN
DÅLIG ÄKTA MAN ?
av Alma Söderhjelm

†
DAMHOPP PÅ SKRIDSKOR
en aktuell revy

— i detta n:r

VINTERSÅSONGEN
HAR BÖRJAT

*Ett mästarpar
på Stadion*

K R Ö N I K A

OM MÄNNISKOR SOM ICKE ÄRO MÄNNISKOR OCH OM EN MILITÄR DYGD

ANONYMA BREV ÄR EN UNDER-
lig företeelse. Hur jag funderar kan jag
inte begripa hur den är funtad som ägnar
sig åt anonym brevskrivning. I synner-
het som anonyma brev oftast tillkomma i
avsikt att skada.

Att vilja, alldeles inkognito, vara en snäll
julgubbe som kommer med gåvor till jor-
dens barn, tyst och stilla och se'n för-
svinna, det kan jag tänka mig, men att
finna nöje i att, själv gömd, skjuta gif-
tiga pilar på andra, det hör lönnmördare
till.

Falsa telefonpåringningar och brev, av-
sedda att vilseleda, är av samma art som
anonyma smådeskrivelser. Man blir allde-
les paff och har bara en enda tanke: var-
för? Vad kan förövaren ha för glädje
av attentatet?

Men det måtte vara mycket roligt att
lura sina medmänniskor, mystifiera dem.
Och själv sitta tyst i en vrå. Ju fler man
narrar, dess lustigare. Ju allvarligare sa-
ker skämtet gäller, dess mera plats för
skratt.

Att kasta en flaska i havet med ett sista
meddelande från en sjunkande besättning,
är mycket omtyckt. Någon gång spolas
väl alltid flaskan upp på någon strand,
någon gång får väl alltid någon läsa att
någons älskling, som förlist någon gång,
skickat en sista hälsning.

Sår som icke läkts blöda på nytt. Ett
hopp kanske tänds. Till dess i sinom tid,
allting avslöjas som — »ett skämt».

Ett rått nidingåd vore ett lämp-
ligare uttryck.

Just nyss drog hela världen ett hårt
andetag: äntligen ett livstecken från
Amundsens expedition. Den första under-
rättelsen se'n den startade. En hälsning
med flaskpost att ännu kunde planet hålla
sig flytande några timmar. Det var många
månader se'n det lilla, i flaskan nedstop-
pade papperet skrevs, men hela världen
lystrade: det var ändå ett livstecken, ett
dödstecken.

Man utrustade en expedition för att hämta
hem relikten.

Nå, alltihop var falskt. En grov för-
falskning. Och i någon vrå av världen
sitter en människa och fröjdar sig åt allt
rabalder hon lyckats ställa till.

Faktiskt skäms man ibland att vara män-
niska.

*

Det finns andra tillfällen då man hade
skäl att använda ordet människa med ci-
tationstecken. Då o djur vore bra mycket
mer passande epitet.

Det ena våldsdådet mot barn begås ef-
ter det andra. Icke väl ha tidningarna
kommit med en berättelse om skrämda
och misshandlade barn, förrän en ny hi-
storia är klar. Kanske samma individ är
förövaren, kanske en annan.

Jag fäste mig vid en passus i ett referat:
»det tycks vara samma person, som haft
den djärvheten att återigen o. s. v.»

Haft den djärvheten. Det uttryc-
ket vittnar om att tidningen icke (och vad
det beträffar icke heller allmänheten eller
polisen) riktigt förstår vad det är fråga
om.

Man säger icke om en tiger, som, föl-
jande sina drifter, sin natur, slår och dö-
dar: tänk, nu igen! Så'n djärvhet. Man
säger: det är ett vilddjur, låt oss oskad-
liggöra honom.

Man säger inte: låt oss försöka uppfostra
honom. Ty man vet att uppfostran kan
icke ändra en varelses natur.

De varelser, som göra stadens gator och
torg osäkra, äro till sin natur och sina
drifter onormala. Det är icke deras djärv-
het som driver dem, det är deras abnormi-
tet. Deras abnorma drifter.

Polisen talar om att den och den per-
sonen är känd för olämpligt och sårande
uppträdande. Uppträdande, som ingen nor-
mal människa gör sig skyldig till. Vore
det inte barmhärtigare mot de onormala
individerna, barmhärtigare mot alla oskyl-
diga barn, att sådana varelser omhänder-
togs? »Det är svårt att gripa dem på
bår gärning», sägs det. Är inte hela deras
besynnerliga intresse för små flickor och
pojkar, deras av polisen iakttagna
sedlighetssårande uppträdande tillräcklig
»bår gärning».

Staten kan tvinga alkoholister till alko-
holisthem, sjuka till läkare, men mot otill-
räkneliga personer som skrämna livet ur
stackars barn (för att icke nämna värre
ting) står polisen, samhället maktlös.

Jag har en god vän, vars lilla dotter
kom upprusande, sönderriven, gråtande.
»En farbror» hade jagat henne uppför trap-
porna.

Barnets far grep en laddad revolver och
rusade ner. Mannen var försvunnen. »Hade
jag träffat honom hade jag skjutit ned ho-

Vill Ni se Jerusalem?

Följ i så fall med på den sällskapsresa som
Idun anordnar instundande mars månad. Fär-
den går över Italien med turistångaren Lüt-
zow runt Medelhavet, varvid besök göras i
Turkiet, Grekland, Palestina och Egypten. Re-
san tar en månads tid, från den 3 mars till
den 4 april. Prisen äro alternativt i olika klas-
ser: a) kr. 1,485, b) kr. 1,290.

Inbjudan till resan publicerades i n:r 50 av
Iduns årgång 1928, där alla detaljer medde-
las, och ytterligare om resan kan läsas i Iduns
nästa n:r. Anmälan om deltagande göres före
den 1 febr. till Iduns red., som ger alla upp-
lysningar.

nom utan ett ögonblicks tvekan», sade fa-
dern sedan.

Jag kan inte hjälpa, jag tycker det är
den rätta instinkten, även om den inte
leder till rättvis behandling av »farbror».

Men det rätta, det för alla parter rätta
är, att stackars människor som äro sam-
hällsvådliga interneras.

Att de få ha frihet att dra elände över
sig själv och andra, kan aldrig vara rätt.

Att de själva tro sig oskadliga har in-
genting med saken att göra. En tiger är
också oskadlig — ur tigersynpunkt.

*

What a misery to be a woman, utropar
Hall Caine. Vilket elände att vara kvinna!

Nå, det är nu en manlig synpunkt,
jag tycker det är ganska trevligt, jag. Svårt
emellertid att bedöma saken: varken herr
Caine eller jag ha några jämförelser.

Att vara en försvunnen kvinna är emel-
lertid tydligen ett elände. Att vara kvinna
och resa hemifrån på några dagar, utan
att närmare redogöra för vart man beger
sig, det är katastrofalt. Innan hanen galit
trenne resor är hela Sverige i uppståndelse.
Ens vanor, ens kassa, ens utseende och sätt
är var mans egendom.

Alltså, mina damer, hämta lärdom: en
kvinna är som sagt alltid ett elände, en
kvinna som tillåter sig en utflykt på egen
hand (med pass och biljett) är värre än så:
hon är ett allmänt samtalsämne. Visser-
ligen, i och för sig, en välsignelse i den-
na julbjudningarnas tid, men i alla fall, icke
vad en sann kvinna bör sträva att bli.

*

Jag sitter och stirrar på en rubrik som
förefaller mig hemsk och komisk, hemskt
komisk.

En militär bör ej lämna osann
uppgift, står där med fetstil.

Jag läste inte vad som stod under rubri-
ken, jag kom faktiskt av mig vid ingången.

En militär bör ej — En civil där-
emot?

Har verkligen sanningen nu blivit något
slags attribut, reserverat för militärer? Onö-
digt eller kanske rent av olämpligt för an-
nat folk.

Det tycks så. Jag läser kontroversen mel-
lan Ranft och hans sujetter. Där är tydligen
det, som är sanning på ena sidan, bara
dåligt skämt på den andra. Se'n jag läst
tre långa spalter av varandra motsägande
uppgifter, förstår jag, att var den beträng-
da sanningen tagit sin bostad, inte är det
precis på Vasateatern. Varken på dess scen
eller dess kansli.

Var är människan då?
I kasärn. Där bör hon åtminstone fin-
nas. Se ovanstående rubrik.

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

HÄRSKARINNAN I VITA HUSET

AMERIKAS NYA PRESIDENTFRU, SOM LÄSER
STATSKUNSKAP OCH TYCKER
OM ATT STICKA

SEDAN MARTHA WASHINGTONS dagar, hon, som var den första damen i Vita Huset har landets intresse samlat sig kring presidentens hustru. Få av härskarinnorna där ha ett så rikt och omväxlande liv att se tillbaka på som Mrs Hoover. Hon har alltid följt sin man och som Herbert Hoover i ovanligt hög grad varit en rullande sten har detta kamratskap genom vått och torrt inneburit en hel del.

Det var 1899 som Mrs Hoover gjorde sina lärospån som ung nygift fru. De båda hade träffats som studenter i Kalifornien. Mrs Hoovers flicknamn är Lou Henry och hon föddes i Iowa alltså i den del av Amerika som därute kallas Middle West. Hennes far hade anställning i bank. Men snart flyttade de längre västerut, Lou Henry växte upp till en härdad, orädd sportkvinna i en liten f. d. spansk stad i Västern. Monterey. Där lärde hon sig rida som en cowboy och utvecklade ett livligt intresse för geologi. Hon fick föräldrarnas tillåtelse att fullfölja sina studier vid universitetet vilket på 1890-talet även i Amerika var en smula ovanligt och emanciperat. Hoover, som var några år äldre än sin blivande fru ansågs som ett ljus bland studenterna just i geologi. Så kom det sig en dag av en tillfällighet att de träffades hos professorn i ämnet och så var deras öde beseglat. Sedermera övergick Hoover till mera tekniska studier — han är som bekant utbildad gruvingenjör, men inte heller på detta område är hans fru främmande. De ha tillsammans översatt Agricolas berömda latinska arbete från 1500-talet *De Re Metallica*. Det tog dem fem år innan arbetet blev färdigt, de hade nämligen så mycket annat att syssla med under tiden.

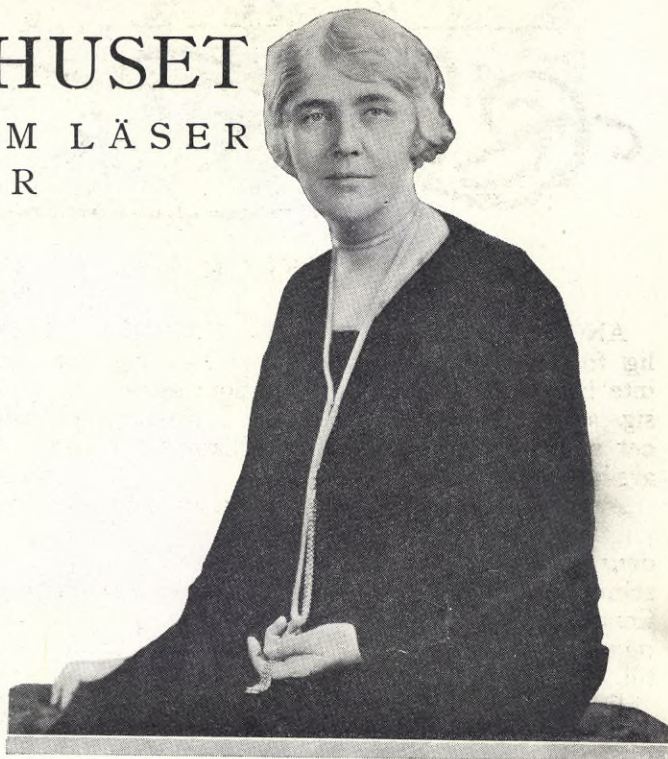
De började sitt äktenskap med att resa till Kina, en mycket lämplig inledning eftersom det var mitt under boxar-upproret. Både »Bert», som Mrs Hoover kallar sin man, och hon själv finga genast fullt upp att göra. Först i Peking, kommo de sedan till Tientsin och finga ett hus i själva utkanten av de vitas stadsdel mellan ett infödingskvarter, en åker och floden. Runt om låg den kejserliga ryska armén. Ryssarna byggde barrikader till skydd och då faran syntes överstånden blevo kosäckerna en smula besvärliga. Hoovers hade lämnat sitt hus för en kort tid, då kineserna börjat beskjuta främlingskvarteret. Vid återkomsten mötte Mrs Hoover dem fullastade med byte av alla slag, som de i en hast kunde få fatt i. — Lagg genast ifrån er vad ni tagit, sade hon på engelska och pekade på golvet. Kosäckerna förstodo gesten om inte orden och allt utom

”Kvinnan bakom allt” heter det och det gamla ordet tycks ha särskilt berättigande, då det gäller U. S. A:s nye president, Herbert Hoover, vars maka av Iduns Amerikakorrespondent skildras som en mycket intelligent och verksam dam, livligt förtrogen och delaktig i sin mans arbete.

vad de stoppat i stövlar och knäbyxor blev återlämnat.

Mrs Hoover organiserade i Tientsin ett högst nödvändigt hjälparbete. Boxarna gjorde oväntade utfall norrifrån mot staden som hade otillräckligt försvar och låg utsatt för fiendens eld. Ett sjukhus för de sårade måste skapas av intet och munförråden ransoneras. Där krävdes både rådighet och kunnsighet i sjukvård och hon ägde båda. Det berättas, att en dag då Hoovers återvänt till sitt hus i tanke att beskjutningen var över och tagit med sig de amerikanska krigskorrespondenterna som gäster hördes en explosion. Det var en granat, som exploderat utanför huset. Mrs Hoover satt i salongen och lade patients. Tio minuter senare ny fruktansvärd explosion. Krigskorrespondenterna rusade ut ur sina rum och funno att en granat gått igenom en persienn på ett fönster i bortesta delen av huset. Och i salongen satt Mrs Hoover och lade ut korten som förut.

Denna nervstyrka har Mrs Hoover nog behövt mer än en gång under alla de färder hon gjort med sin man. Så vitt möjligt har hon följt honom eller åtminstone hållit sig i hans närhet i Kina, Japan, på Ceylon eller i Sibirien. De hade också en

Mrs Lou Henry Hoover.

pied à terre i London, the Red House i Kensington, som deras vänner bevara i kärt minne. Det var under kriget då Herbert Hoovers utomordentliga organisationsförmåga togs i anspråk för hjälparbetet i de värst hemsökta krigsländerna.

Även i London var Mrs Hoover mycket aktiv i hjälparbetet och stod i spetsen för en del kvinnoorganisationer. Hon hittade också på en del praktiska detaljer. Slagordet 'cash and carry' kommer från henne. Det betydde: betala kontant och bär hem uppköpen själv — för att spara manlig arbetskraft under kriget.

Som hon ingen dotter har själv, endast två söner, har hon intresserat sig för flickscout-rörelsen som kompensation. I Washington har hon skänkt flickscouterna ett helt hus och hon leder ibland utflykter med dem.

Amerikanska journalister, som ännu aldrig lyckats få en intervju med henne, äro henne i alla fall inte gramse, på så älskvärdt sätt värjer hon sig för dem. De ha satt upp några punkter om Mrs Hoover som göra henne mera personlig. Här äro de:

Hon bär aldrig juveler inte ens vid stora fester. Hon har alltid låga klackar. Hon är alltid klädd i svart eller mörkblått. Hon läser aldrig romaner men slukar nationalekonomi och samhällslära var kväll.

Hon är sin egen filmfotograf. Hon är familjens chaufför både i Washington och tvärs igenom Amerika. Hon kan skära för vilken stek eller fågel som helst. Hon talar fem språk. Hon tycker om att sticka. Hon är inte rädd för någonting inte ens för att bli löjlig. Hon har stor talang som värdinna. Då hela hennes liv ägnats åt hennes man och hans verksamhet, har hon till en viss grad underordnat sig honom, men hon är dock en stark personlighet för sig.

Presidentparet Hoover med familj.

CAP
Kejsarnougat

Utsökt god nougatchoklad
i 10- och 15-öres-bitar

D:r Agda Hofvendahl under sin mottagning. (Holmén, foto.)

DET LÖNAR SIG INTE ATT FÖRVÄNAS ÖVER folks sensationslystnad, lika litet som över fantasilösheten hos en själv och andra. Man lögar sin själ i detektivhistorier och ett grövre brottmål i tidningen väcker ens slumrande livsandar till liv. Något spännande måste det vara. Och under tiden lever vi mitt uppe i spännande dramer, hjältedikter, små komedier fulla av lustigheter — men absolut som om vi hade förbundna ögon. Om vi toge av bindeln skulle vi se sensation och spänning nästan överallt i människornas liv. Det ligger väl något oerhört spännande i den sega energi, som man kan följa genom olika stadier och som driver människor att från ringa yttre förutsättningar bryta sig väg till goda, bemärkta platser. Vilket oerhört mänskligt intresse ligger inte fördolt i deras kamp. Inte minst i kvinnans. Det är skrivet en hel del om store män, som börjat sin bana från intet. Fullt så mycket har man nog inte hört om kvinnornas kamp. I många fall ha de dock haft särskilda trångmål att taga sig ur, därför att de voro kvinnor. Så mycket större ära för dem, om de lyckades. »Ödmjukhet går före ära», heter det. Om denna ödmjukhet och denna kamp till seger vilja vi här ge några vittnesbörd. Det är historien om kvinnlig duglighet och framåtanda. Den är uppbygglig, den uppmuntrar andra till att spotta i nävarna och ta nya tag. De kvinnoöden vi här skildra kunna förefalla mycket olika, men ha dock ett par gemensamma drag: den glada arbetshågen har

Då advokaten Mathilda Staël von Holstein i sin västgötska landsända lärde sig binda böcker för att hjälpa till med sin lilla förtjänst hemma, drömde hon inte ens om sin nuvarande ställning. Hon var äldst av tolv syskon. Visst hade hon lust att läsa, men äldsta dottern behövdes minsann i hemmet. Så förflyto de viktiga utbildningsåren. Men Mathilda Staël von Holstein funderade över vad hon skulle kunna göra. Hon skrev till Artur Hazelius och frågade om hon kunde få bli amanuens hos honom på Nordiska Museet. Hon fick svar, men den lön han kunde bjuda henne, var så liten, att hon omöjligt kunde reflektera. Hon hade nog också haft vaga önskningar att få bli läkare, och hon lade in ansökan till Gymnastiska Centralinstitutet. Det var inte så lätt att veta vad man skulle försöka sig på när man saknade medel, saknade utbildning och dessutom var flicka. Hon var ett par och tjugu, då hon genom förmedling av vänner till familjen fick komma upp till Stockholm för att lära sig stenografi, på den tiden en icke så vanlig färdighet hos flickor. Det blev handelskorrespondens och diverse andra kunskaper samtidigt och så sökte hon plats på en advokatbyrå. — Men där var huvudfordringen kunskap i tyska och det hade alltid varit mitt sista ämne i skolan, berättar fröken Staël von Holstein. Vad var nu att göra? — Fråga advokatbyrån, om platsen får tillträdas först om sex veckor, sade hennes vänner, så får du fara till Tyskland och plugga in språket under

M E D T V Å T O M-

KVINNOR SOM TROTSAT SVÅRIGHETER OCH

KÄNNER NI NÅGRA FLER? — EN

Det ligger något uppfriskande i att höra om duglighet hos medmänniskor, det tycker alla om, fastän vi beskyllas för avundsjuka mot varandra. Duktiga kvinnor, som arbetat sig fram från intet eller så gott som intet till en ställning i samhället, vilja vi gärna höra om. Man kan nå många olika slags platser med sitt arbete, det behöver inte gälla lärda yrken, kan lika väl vara hantverk, handel eller huslighet. Vi ha här tagit fram några exempel på kvinnlig energi, som vunnit ett mål. Säkert veta Iduns läsarinna många andra. Vi utlysa därför en tävlan. Bästa skildringen av kvinnlig duglighet. Vi ha här tagit belöna vi med 100:— kr. Vi förbehålla oss rätten att införa även icke prisbelönta bidrag, och varje införd skildring honoreras med 25:— kr. Bidrag skola insändas före 15 februari under märket "Med två tomma händer", Iduns Redaktion, Stockholm.

varit ledande, de stora svårigheterna ha övervunnits av seg, kvinnlig energi.

Motad därför att hon var kvinna.

tiden. Det var det första handtaget. Nu skall man inte tro, att fröken Staël von Holstein steg från den ena advokatbyrån direkt upp till den andra, sin nuvarande. Så enkelt gick det inte. Tvärtom. Hon lämnade efter en tid denna plats och sökte sig till stadens tjänst.

Nu sitter hon som amanuens i hälsovårdsnämnden och drömmer om att bli kamrer darsammastädes. Oerhörda tanke för en kvinna! Andra sommaren av sin tjänstgöring sökte hon vikariat för ordinarie kamrern. — Men varför gör fröken detta? sade chefen. Ni får inte större lön, ni får uppehålla två tjänster, för vi skaffar inte vikarie för er och ni måste ställa 8,000 kronors borgen. Ja, allt detta var hon beredd på. Däremot väntade hon sig inte, att det var så svårt för männen att förstå att en kvinna ville ha större ansvar, ville komma in i mera krävande sysslor. Hon satt som t. f. kamrer ett år, sökte sedan befattningen, eftersom innehavaren dött under tiden. Hälsovårdsnämnden stod perplex, vände sig till stadsfullmäktige för att få veta vad de skulle taga sig till med en kvinnlig meriterad sökande, fick snäsori stället för svar och tillsatte en man utan att ha upptagit hennes ansökan till prövning. Men för att denna pinsamma situation inte skulle upprepas tog stadsfullmäktige upp till behandling vilka befattningar i stadens tjänst skulle kunna innehas av kvinnor. Det utvaldes några stycken, som man hade all anledning tro inte skulle kunna komma ifråga, bl. a. 1:ste ombudsman. Tiden red fortare än vad herrarna väntat. Bara fem år senare satt en kvinna på den befattningen. Men icke fröken

Advokaten Mathilda Staël von Holstein. (Holmén, foto.)

Ekströms **Jästmjöl**
Örebro Kem. Tekn. Fabrik

M A H Ä N D E R

ARBETAT SIG TILL FRAMSTÅENDE POSTER

PRISTÄVLAN FÖR IDUNS LÄSARINNOR.

Staël von Holstein. De hade motat henne för att hon var kvinna, hon såg sitt kamrersideal gå upp i rök, men hela hennes energi reste sig. Det är så motståndet verkar på energiska karaktärer. Hon lämnade hälsovårdsnämnden och fick en befattning för en stor boutredning, så småningom bildades i detta sammanhang ett bolag, vars affärer hon skötte.

Samtidigt hade Mathilda Staël von Holstein kommit i beröring med rösträttsrörelsen. — Rösträttsrörelsen fyllde mitt liv, säger fröken Staël von Holstein om denna tid. Men hon skulle också komma att fylla det med studier.

Stockholms högskolas statuter tillåta som bekant fria studier, och som hon kände bristen i sin utbildning grep hon sig an med ämnena till juris kandidaten. Genom att taga ett i sänder metodiskt och tålmodigt, avverkade hon det ena efter det andra, professorerna voro välvilliga, tentamina klarades. Men examen? På hennes dispensansökan från studentexamen svarades ett kärvt nej. Men utan hennes förskyllan tog konstitutionsutskottet upp saken. Det hade dröjt över ett år innan det över huvud taget kom något svar på hennes dispensansökan. Efter utskottets yttrande inlämnade hon en ny dispens, som beviljades på mindre än en månad.

Men nu ha vi väl hunnit till advokatbyrån? Tålmod. Nu ägnade sig jur. kand. Staël von Holstein omigen åt stadens tjänst. Det var lantegendomsnämnden och hyresnämnden och trädgårdsstäderna.

— Om en kvinna blir bitter, då hon hindras att komma fram, säger Mathilda

Staël von Holstein, då är hon inne på orätt väg. Men om hon slår handen i bordet, då man motar henne, och säger: — Jag skall tram i alla fall, då blir det vanligen något av henne. Kvinnorna ha ibland litet för lätt att bli trotjänare. De stanna på blygsamma platser, som de fylla med osviklig noggrannhet. Men de borde bli lika uppskattade, om de finge sätta sig in i arbetet och använda sin intelligens och sina goda egenskaper på mera ansvarsfulla poster.

Lärarinnan utan examen som blev läkare.

— Hur många brev-lappar skrev jag inte som barn och lade på fars huvudkudde, berättar doktor Agda Hofvendahl, numera öron-, hals- och nässpecialist i Stockholm. Där stod att jag ville läsa, att jag ville gå i skola mer än i folkskolan. Men jag var yngst av sex syskon, far läste själv med mig, vi bodde på landet och det var långt till Hälsingborg, vår närmaste stad. Till sist fick jag min vilja fram och kom i Ebba Lundbergs flickskola i den staden. Det var ett och ett halvt år bara och så gick jag ut åttan. Jag måtte ha varit duktig, eftersom jag fick undervisa efter åttan i småklasserna upp till femte.

Mina föräldrar dogo den ena kort efter den andra. Då jag var hemma och vårdade far under hans sista sjukdom och kände mig hjälplös inför lidandet, då först fick jag klart för mig, att jag ville bli läkare. Det gick minsann inte med ens. Det fanns så många plikter mot familjen att fylla. Ja, det var ju ett företag, som lät nästan omöjligt. Utom folkskolan bara ett och ett halvt års skolgång, inte ens studentexamen klarad — och stora ekonomiska svårigheter att kämpa mot.

Hur det har gått till? Ja, det är inte gott att säga nu efteråt. Om man har så stor lust för något att arbetet blir ens största glädje, då känns inte mödan längre. Man går från den ena uppgiften till den andra med en ständigt ny känsla av att detta är något stort, något, som man skall ägna alla sina krafter åt.

Sen blev det en lång studietid. Förordnanden måste tillgripas allt som oftast. Man skulle ju också leva. Som amanuens läste Agda Hofvendahl på ämnena till med.

kand. om kvällarna, sedan hon haft tjänstgöring hela dagen. Så kvackades också, d. v. s. man tog vikariat i landsorten. Det låter kanske enkelt att berätta om det, men man måste ha ett lågande intresse för kallet för att inte ge tappt på vägen mot målet under en så av svårigheter förlängd studietid.

Från kojan till slottet.

Fru Hanna Lindmark, Margaretaskolans innehavarinna, hör kanske till de vidast kända norrländskor vi ha. För ett par tre år sedan fick hon medaljen Illis quorum meruere labores och den kunde säkert inte falla på en värdigare i betraktande av att labores betyder mödor.

Som åttaårig tös kom Hanna Lindmark till främmande människor. Då dog hennes mor och av den stora syskonskaran kommo de, som inte redan flugit ur boet hemifrån. Det dröjde inte länge förrän den lilla flickan började tjäna sitt bröd själv och redan i tjuguaårsåldern hade hon en ansvarsfull befattning. Hon förestod ett stort grosshandelshus i Sundsvall, ett av dessa stora, gästfria norrlandshem med hushåll både i staden och på landet, många tjänare, stora representationsskyldigheter.

Fru Lindmark säger själv, att ända från det hon var barn har hon alltid haft en drivkraft inom sig att komma fram, att göra sitt allra bästa och så något än bättre och nå ett större med det.

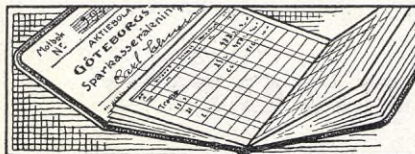
(Forts. sid. 49.)

Fru Helga Södermark i sitt bageri. (Holmén, foto.)

Fru Hanna Lindmark, Margaretaskolan.

MINIATYR-SPARKASSEBOKEN

Praktisk och ändamålsenlig för damväskan och plånboken!

A. B. GÖTEBORGS BANK

ETT BRÖLLOP MED KÖTTBULLAR OCH BLODPALT

FEST OCH VARDAG SOM EN OBYGDSSKÖTERSKA I LAPPMARLEN FÅR SE DEM

LÅNGT BORTOM ALLFARSvägarna, miltals från järnvägsstationer eller ordnade samhällen bor det här och var i de svenska bygdernas utmarker en modig kvinna, som gjort till sin livsgärning att hjälpa dessas befolkning i kampen mot sjukdom och fattigdom. Det är våra obygdssköterskor. Vare sig de kallas distriktsköterskor, församlingssystrar eller diakonissor, ställas de inför de mest skilda och svåra uppgifter, och vad de ha att berätta om våra landsmäns liv i civilisationens utkanter, det är en kulturhistoria så god som någon.

Två sådana »systrar» har jag råkat, båda kraftfulla, modiga kvinnor med hjärtat på rätta stället men utan pjosk och sentimentalitet. Uniformen får det inte vara så noga med. I sportbyxor och stadiga skodon samt med en ryggsäck, som kan väga sina modiga femton kilo, får syster ofta ge sig av på milslånga vandringar eller skidturor. Ibland tar det flera dagar, innan hon får återvända till sin bostad, som dock i all sin enkelhet utgör en liten samlingspunkt och kulturhärd för omgivningens folk.

Några drag ur livet kring en sådan obygdssköterska kan verkligen ge oss sörlänningar något att fundera över.

Syster »Greta» har alltså sitt område i Lappland ungefär på Luleås breddgrad högt uppe i en älvdal fem—sex mil från närmaste större samhälle och flera och tjugumil till järnväg. Det är inte nästegårds! Glest med folk är det, fast hennes distrikt är ungefär så stort som Uppsala län, och mil är det gott om. Sommartid färdas hon ofta i en liten motorbåt, som hon dock måste dra långa sträckor över land mellan sjöarna eller förbi de svårare forsarna. Vada får hon ej sällan i iskallt smältvatten till långt över knäna, men i den rena luften där uppe får man inga snuvor. Hennes vanliga sällskap är en hund, som skall varsko bygden, om det hänt hans matmor något. Men i de värsta övädren vågar inte syster ens ta honom med sig utan föredrar att endast ha sig själv att svara för. Det är tur, att hon är stor och stark som en karl.

Ibland kan verkligen en människas rådhets utträta underverk i ödemarken. Syster Greta hämtades en gång av en förtvivlad lapp, vars hustru var dödligt sjuk. På hans beskrivning förstod syster, att hon nog borde införas till närmaste sjukstuga sju mil från lappläget och skickade bud att hästar, som kunde uppbringas i gårdarna utmed vägen dit måste hållas redo. Så var det att spänna på skidorna och följa lappen två mil över fjället till den sjuka. Tjutet från en hungrig varg skar olycksbådande genom tystnaden; och lappen hajade till,

En lappmamma med sina barn.

Till vinterns allvar . . .

hör den gärning som är obygdssköterskans. Det är ett arbete, som är värt sin honnör och med intresse lyssnar man till de drag ur sin verksamhet som en obygdssköterska här berättar.

hans hopp sjönk, ty detta var ett säkert tecken på hans hustrus snara död.

Men framåt gick det dock. Den sjuka levde ännu fast i ett oerhört bedrövligt tillstånd, skakad och rullad på marken som hon var av välvilliga anhöriga, som på detta sätt sökt befria henne från det lilla barn hon skulle föda och som lagt sig alldeles galet. Syster såg ögonblickligen, att en operation vore enda räddningen, och övertalade lapparna att genast, trots att det var mitt i smällkalla natten, ge sig ut för att fånga in en renhjörd, som skulle trampa väg. I den bleka morgongryningen var allt klart till avfärden: den ståtliga renfloeken var samlad på den tillfrusna sjön, patienten nerbäddades mera död än levande i en rissla, över vilken man spänt ett tälttak.

Syster var den enda, som vågade

Idunklubben!

Alla medlemmar av Idunklubben hälsas hjärtligt välkomna att infinna sig till klubbens första samkväm för året, torsdagen den 17 januari. Om programmet se Iduns nästa n:r.

hoppas på färdens lyckliga utgång, och det tvivel hon kände fick hon inte visa. Men obygdsmärniskan är seg, och syster fick lön för sin företagsamhet, i det att patienten efter några veckors skicklig läkarbehandling kunde återvända till de sina, som fingo ett omåttligt ökat förtroende till syster och doktorn. Hade kvinnan däremot dött, skulle hennes stamfäder inte på lång tid ha vågat söka sakkunnig hjälp vid sjukdomsnöd, ty sådan är den primitiva människan.

Men syster tycker om lapparna. De äro ett präktigt folk och reda sig utmärkt, så länge de leva sitt nomadliv med den lönande renskötseln och sin egen kultur. Men när lappflickorna börja skicka efter vita brudklädningar och brokadskor hos Stockholmsfirmorna, då kan man bli fundersam! Det är nästan lika bakvänt, som då välvilliga sörlänningar sända upp sina avlagda silkesstrumpor och högklackade, urringade lackskor o. d. till utdelning bland de frysande svenska nybyggarna. Detta är nämligen inte så ovanligt som det låter.

Norrland, det är ju framtidslandet, gulderlandet, de slumrande millionernas och de obrukade viddernas land. Men det är också frostens och vintermörkrets och fattigdomens hemvist för tusenden av svenska medborgare, som råkat slå sig ner på marker, som icke låta sig brukas med nuvarande möjligheter. I syster Gretas distrikt finns ingen bördig mylla utan endast sand och sten som strax silar bort de gödningssalter, man forslat dit. Ingen säd mognar och höet förslår inte alls under den långa vintern till att föda de ytterst få kreatur, som där hållas. Avkok på fisknackar är vanlig vinterföda för korna, som även ibland måste hålla till godo med kokt hästspilling.

Bostäderna äro ytterst primitiva, ofta endast »fyrknutestugor» utan förstuga och med jordgolv. Bohaget är det torftigaste möjliga, böcker saknas nästan fullständigt. Många mödrar äro beundransvärda i sina försök att sköta hem och barn, men det är alltför många som lida verklig nöd.

Till syster går man med sina bekymmer. Hos henne får man varmt kaffe och goda råd samt bot för mångahanda krämpor. Hon har skaffat ihop ett litet länbibliotek i sin stuga och fått dit en gramfon — radio hör dock ännu till önskemålen! Några få gånger om året kommer präst och läkare till bygden. De ta in hos syster, som nu på sistone fått ett sådant kulturföremål i sin stuga som en järnspis! Riksdagsvalet försiggick på samma »lokal», och där har det även firats lappbröllop.

Praktfullt är det, säger syster, när brud

(Forts. sd. 47.)

Kobbs Äkta Kinesiska Théer
Obs! Lilafärgade etiketter.
Peking • Canton • Hongkong

Rekommenderas av Herrar Läkare.

DAMHOPP PÅ SKRIDSKOR

EN PRESENTATION AV VINTERSÄSONGENS STJÄRNOR

Från vänster: Fröken Vivi-Ann Hultén, svensk mästarinna och eventuellt internationellt toppnamn inom konståkningen. — Fröken Karin André, vår andra placeringsmöjlighet på kontinentens prislister. — Skolungdomens främsta, fröken Eva Panzerhielm.

DET LIGGER EN LÄTT FLÄKT AV dollarfolk i Davos över ordet konståkning för den, som själv i all enkelhet sätter okonstlade stjärnor i Brunnsvikens knotteris. Men det är ett misstag — man behöver inte nyttja Trelleborgsfärjan för att beskåda, beundra och eventuellt bedriva detta exklusiva mellanting mellan sport, akrobatik och koreografi. Ur konståknings synpunkt har Stockholm också sitt lilla Davos — Stadions solljusaste bit med en rad aspiranter på skridskons mästartitel knogande i var sitt hörn med varsin lilla krumelur.

Knogande är just ordet. Konståkningen är nog en av de mest träningsfordrande idrottsgrenar man kan ägna sig åt. Fördrande ur alla synpunkter, och inte blott sportsliga. Ingen människa bryr sig om om en gubbe i Fiskartorpsbacken är litet knubbig bara han kommer upp och ned som han skall, och ingen rynkar ögonbrynen åt en tennisstjärna om han har axlar som en butelj och ben som en groda bara smashen slår i taket med rätta skrällen. Men en konståkerska eller åkare skall vara skapt att stå som en nattsvart silhuett mot skimrande is, smärt och välvuxen och rätt proportionerad.

Ingen människa fordrar heller av sin sportidol, att han skall vara klädd annat än praktiskt och litet hur han vill. Skridskoakrobatens dräkt skall vara vacker och originell och praktisk och välsittande som en dröm. Vilket allt är lika med ganska dyrbar. Bara våra konståkande damers paradkängor — höga svarta tättsnörda — äta upp nästan en femtilapp vardera. Det har frågats, varför våra åkdamer inte ha lika gnistrande vita eller glatt färgstarka dräkter som de i skuggan av alperna. Vi ha intervjuat ett par av dem och fått det

... och till vinterns nöjen
hör den eleganta konståkningen på skridskor,
som har flera unga och lovande kvinnliga
representanter i vårt land.

välmotiverade svaret, att mänskligt att döma bör en figur, som skall framträda mot en vit yta, vara mörk.

Att sedan konståkning är en oerhört svår sport behöver väl inte förklaras för den, som bara en gång känt ett par vanliga bondskridskor vimsa i högst privata riktningar under fötterna. Stockholms Allmänna Skridskoklubb, som hyser våra blivande stjärnor på området, är indelad à la ele-

En av de yngsta och bästa, fröken Dagmar Persson.

mentarskola i åtta klasser med några få godkända iskrumelurer som flyttningsfordran. Sitta kvar kan man, men inte hoppa, annat än de legala isskuttan.

Internationellt sett äro våra isstjärnor åtskilligt handicapade genom våra ganska minimala träningsmöjligheter. Utomlands kunna mästaraspiranterna rita dubbelåttor vid midsommar i sina ispalats, medan Stadion här blott kan hållas öppet några få månader. Mellan säsongperioderna få konståkarna allroundträna på sportinstitut för att tvinga figuren inom och spänstigheten över alla gränser. Fröken Vivi-Ann Hultén är daglig gäst uppe på Weimarks institut för att året runt kunna vara vårt främsta konståkningshopp. För närvarande ligger hon i hård träning i Wien för att nästa år gå upp i den stora Budapest-tävlingen. Hon har, trots sina 17 år, redan en gång förut tävlat utomlands.

Fröken Hulténs rekord i låg ålder om också ännu ej i hög stil slog 15-åriga fröken Eva Panzerhielm förra året, då hon i skolungdomens tävlingar visade sig vara något att sätta stora framtidsförhoppningar till. Fröken Anna-Lisa Collin, sedan kort tid tillbaka fru Collin-Rydqvist, är ena halvan i mästarparet Torsleff-Collin, som ses på Iduns omslag denna vecka.

Singelåkningens fjärde toppnamn är fröken Karin André och dess femte fröken Dagmar Persson, som också går i de lägre tonåren men i de säkraste cirklarna. Och så vimlar Klubbens skohyllor och isbit av rader av 8- och 10-åringar, som på korta säkra ben åka löftesrika krumelurer från det svängkorset gnäller första morgongnäl- len till musiken välvalt och siande spelar »Hurra vad jag är bra i dag» ut över kväl- lens kulörta lyktor. BANG.

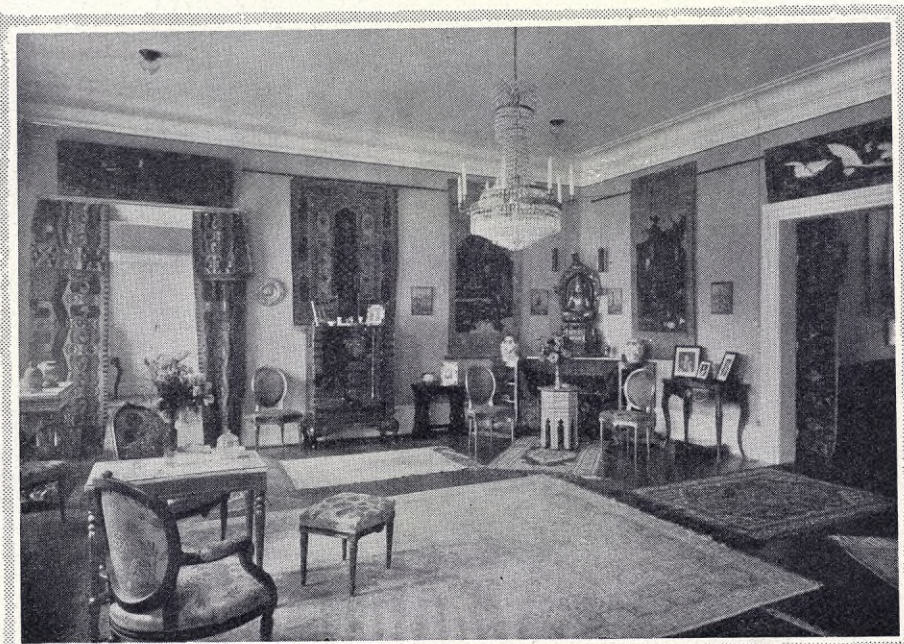
Fönster putsas bäst med HÄXAN

ETT STYCKE ÖSTERLAND

HOS AMIRAL OCH FRU CH. DE CHAMPS I KUNGSHUSET I KARLSKRONA.

Amiralinnan Ellsabeth de Champs, f. Uggle, med sina barn.

Orientaliska salongen.

Hallen.

Den praktfulla brudkistan från Balearerna.

PÅ EN HUNDRAÄRIG BÖNEMATTA från fjärran Östern sätter lilla Madeleine — ett år gammal — helt respektlöst den ena rovan efter den andra under sina energiska ansträngningar att förflytta sig på två små knubbiga ben. Och Lillans mamma, den flickaktigt unga amiralinnan lyfter henne högt över huvudet, medan båda jubla i kapp. Inför denna syn förbleknar t. o. m. den österländska prakt, som bildar ramen kring lilla fröken Madeleines tillvaro. Men så kommer storebror och hämtar henne med sig till barnkammaren, och jag får följa hennes föräldrar, amiralen och amiralinnan de Champs, på en rond genom deras nyordnade hem i amiralsbostället i Karlskrona.

Kungshuset är en gammal genomtrevlig 1700-talsbyggnad, utanför vars portar en gevärspost vandrar fram och åter, och från vars tak den tretungade örlogsflaggan fladdrar.

Stommen i Kungshusets interiör är genuint svensk och sjöofficersbetonad. En Karl XIII:s byst pryder den avrundade trappavsatsen och uppe i den vackra, pelaruppburna hallen äro väggarna behängda med gipsmedaljonger av framstående sjöofficerare. Men redan här möter en även det starkt orientaliska inslag, som den nye amiralen givit åt Kungshuset. Dels under sina många och långa resor med svenska flottans fartyg, dels under sina år som marinattaché i Tokio och Peking har amiral de Champs förälskat sig i den österländska konsten och hemfört en samling, särskilt av mattor och porslin men även av möbler, konst saker och otaliga småting, som knappast torde äga sin motsvarighet i privat svensk ägo. Att sammansmälta dessa prakt saker från Österns underland med de möbler, tavlor, kristallkronor m. m., varmed svenska staten bidrar till Kungshusets

möblering, har förvisso icke varit någon lätt uppgift, men man måste säga, att det gamla amiralsboställets nya värdfolk på ett utomordentligt sätt lyckats sammangjuta dessa varandra vilt främmande ting till ett vackert och harmoniskt helt. Således synes den jättestora arcan i hallen, en överflödande rikt och konstnärligt arbetad brudkista från Balearerna, trivas väl under en gammal holländsk marinmålning och bredvid en av dessa betagande gamla empirekakelugnar av Mariebergstillverkning, på vilka varje gemak i Kungshuset kan visa exempel.

Alla golv och en stor del av väggarna täckas av ytterst värdefulla mattor, Bouchara och andra, ofta mycket gamla saker med mönster och färgsammansättningar, (Forts. sid. 49.)

LIDOL
TILLFÖRLITLIGASTE
BRÖSTKÄMMELL

ENDE TILLVERKARE:

Forsberg

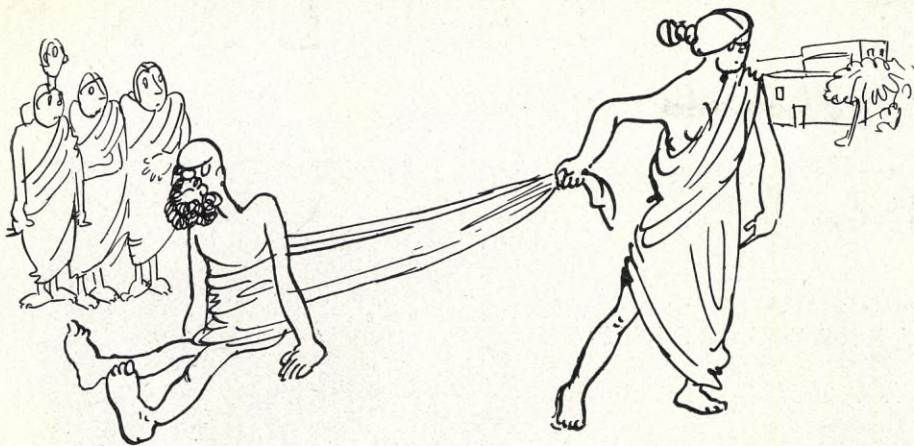
GÖTEBORG.

HOTELL NEPTUN

Tel. Namnanrop.
Goda rum med telefon från Kr. 3:—.
Trevliga klubb rum.

GÖTEBORG
Vid Lilla Torget.

Fullständig restaurang.
Förstklassigt bord.

ÄR FILOSOFEN DÅLIG ÄKTA MAN?

XANTIPPA FÅR SITT RYKTE RENTVÅTT
AV EN MODERN KOLLEGA
TILL SOKRATES

»DET FINNS INTE NÅGON KARL SÅ obehaglig, att han inte skulle få en hustru», brukade ett ordspråk säga i min ungdom. Man skulle i dessa dagar kunna travestera detta ordspråk och säga: det finns inte någon kvinna så otrevlig, att hon inte skulle omsider finna sin trubadur eller med andra ord få sig en försvarare. Ty det skall väl inte bli svårt för någon annan kvinna, huru osympatisk hon än månade vara, att förr eller senare skaffa sig en lovsjungare, eftersom det plötsligt bland sena tiders män yppat sig en sådan lovsjungare för den urbota elaka kvinnan Xantippa, alla rivande hustrurs föregångare och föredöme. Det vackra och ädla i saken är, att denna Xantippas förståelsefulla försvarare utgår ur filosofernas eget led, och att det tydligen är den hjärtliga omtanken om egen hustrus väl och förståndet för hennes vedermodor, som dikterat den sällsamma apologien. Det är den finländske doktorn och t. f. professorn i filosofi, Rolf Lagerborg, som vi ha att tacka för denna i kvinno- och hustruhistorikens annaler sällsynt chevaleriska gärning. Ty det måste ju vara en modig man, han som vågar öppet stånda upp och förklara sig som riddare för en hustru, om vilken det berättats så många exempel på det hetsiga och våldsamma sätt på vilket hon behandlade sin make, att hon genom sekler inte bara utpekats som en megära, utan även stått som ett varnande spöke vid äktenskapets port. Det var ju inte lindriga medel, hon använde för att få bukt på sin något ostyrbare make, denna filosoffru, denna »vilda Xantippa»! Hör nu bara några smådrag, som doktor Lagerborg berättar om henne. Till och med på agoran, där folkförsamlingen hade sina möten, berättar han, trakterade hon honom med hugg och slag. En gång när han stöd och talade till de skaror, som samlats kring honom, kom hon löpande och ryckte manteln av honom för att avbryta hans resonnerande och tvinga honom att ge sig hem. En annan gång kom han sent hem i sällskap med några själsfränder, men Xantippa öppnade bara ett fönster och överöste honom med otidigheter och slutligen med en hink vatten. När han, utan att därom ha underrättat Xantippa, hade bjudit vänner hem, skymfade hon honom i gästernas närvaro och välte omkull deras dryckesbord. En dyrbar kaka, som Alkibiades hade sänt, trampade hon ilsket under fötterna.

Till och med de mest despotiska hustrur torde väl genomfaras av åtminstone en lätt rysning vid tanken på sådana våldsåtgärder. Men doktor Lagerborg bibehåller sitt lugn — och för med logisk

Ibland har man hört glunkas om att hustruragatans urbild, Sokrates beryktade maka Xantippa, skulle vara orättvist bedömd och nu har en modern kollega till den grekiska filosofen, en finländsk prof., på allvar tagit itu med hennes dåliga rykte och presenterar en betydligt mera tilltalande Xantippa. Det är inte så lätt att vara en filosofers maka, menar professorn, och tillägnar chevalereskt sin hustru i silverbröllopsgåva boken om Xantippa.

och klar advokatyr Xantippas talan. Vilka argument kan väl en riddare av i dag anföra i detta sitt försvarstal? Ni skall få höra:

»När hon gav sig i leken med sin mindervärdige försörjare», skriver Lagerborg, »var hon en tös på högst 20 år; Sokrates var 30 år äldre. Då han, 70 år gammal, frimodigt tömde giftbägaren hade de en 20-årig son, en några år gammal telning och ett barn som bars på armen. I fattigdom och förkastelse hade Xantippa under alla dessa år skött den tarvliga lantgård, som var deras enda inkomstkälla. Sokrates endast slog dank. Han flanerade på gator och torg och gav sig som frivillig själsörjare i svang med envar, som hade tid för hans frågor, eller också grubblade han i ensamhet. Sina livsbehov hade han inskränkt till det allra minsta: barfota drev han omkring i en sliten vintermantel, höll till godo med bröd och oliver och annan den enklaste kost — eller åt han som alltid välkommen snyltgäst hos någon av sina rika vänner. Och hans hustru fann knappast en kompensation för bristen på det nödvändigaste i sin makes celebritet — så tvivelaktig som denna var, skymd av ett skimmer av löjlighet.» »Och värst för den kvinnliga fåfängan», tillägger Lagerborg, »var väl, att Sokrates var ful: så ful, att hans fulhet var en visa i hela staden.» Lagerborg anser att Xantippa orättvist nog med otack och hån lönats av en oförstående eftervärld — han påstår förresten, att äktenskapet var lyckligt, om den rätta hemtrevnaden även icke kunde finnas. »Att hon moderligt sörjde för filosofen, befriande honom från vardagsbekymren, det lämnar man ur räkningen.» »Egendomligt», tillägger han, »att inte suffragetterna rest henne ett äreminne. Ty moraliskt var hon en banbryterska: hon trotsade sedens bud om underkastelse och ödmjukhet.» »Så måste vi», lyder den lärde advokatens slutkläm — »revidera vår förhandsdom om Xantippa. Hon var icke en gammal argbigga, och icke någon ondskefull käring mot strömmen, hon var den unga försummade hustrun, som väntat sig mera av sin man och av livet och som rättvist brusade upp vid mannens förmenta egoism. Hon var, hon förblir en illustration till

faran för en ung kvinna att äkta en filosof — där han, i förtid gammal, avsvurit glada livsbegär och möter det kvinnligt lättörda sinnet med nykter och tråkig förnuftighet.»

Som vi se är detta en hel revolution i det förut så traditionellt behandlade ämnet Xantippa. Men det är icke endast denna bokens sista essay, som är originell — doktor Lagerborg strör över allt vad han rör vid en handfull nya och egna synpunkter, formar dem till roliga och på samma gång verkligt djupt filosofiska slutledningar. Hans bok, som är en silverbröllopsgåva till hans hustru, innehåller en myckenhet intressant till kapitlet man och kvinna, både utom och inom äktenskapet. Han har också här samlat en massa olika filosofers uttalanden i ämnet, lika roliga i sig själva, som de äro valda på prick, med säker kunskap om vad som verkligen intresserar kvinna och man att läsa om varandra. Låtom oss bara utvälja ett citat — naturligtvis om kvinnan! Det är Kant, som har fällt det om kvinnornas lärda intressen: »De göra bruk av sin boklärdom ungefär som av sin klocka, nämligen för att visa, att de äga den — i regel står deras klocka; orätt går den åtminstone.» Är det sant? Kvickt är det i alla händelser.

En trots det lustiga humöret och de roliga vändningarna djupt allvarlig, sakkunnig och läroric bok.

ALMA SÖDERHJELM.

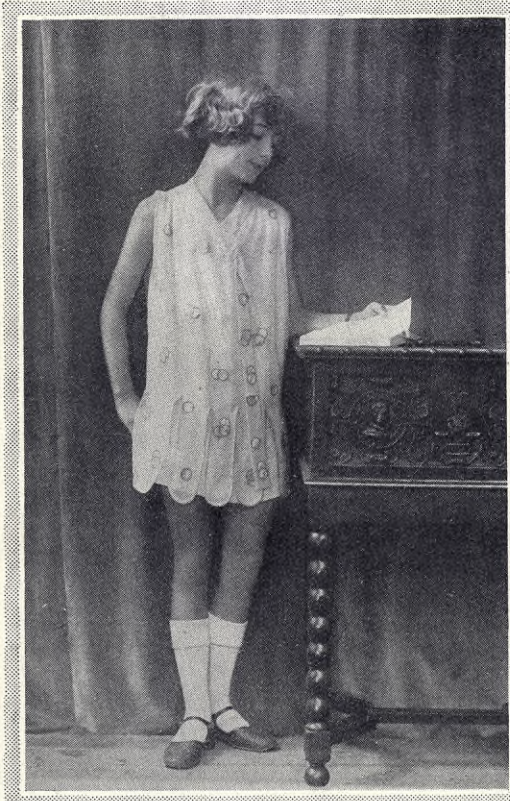

(Ill. G. Chatham.)

**Hälsa genom
Värmekudden**

BARN PÅ BAL

SMÄTTINGARNAS GÅBORTS-
KLÄDER ÄR OCKSÅ ETT
KAPITEL.

Rosa crêpe georgette i en enkel modell med uppklippta tungor, som bilda kjol. Garneringen består av cirklar sydda i duvblått och rosa silke.

Överst i mitten: Den lilla minsta är klädd i rosa och grå crêpe de chine i plissering, den större flickan i en lätt-sydd klädning av crêpe georgette med veck. Från skolan Femina.

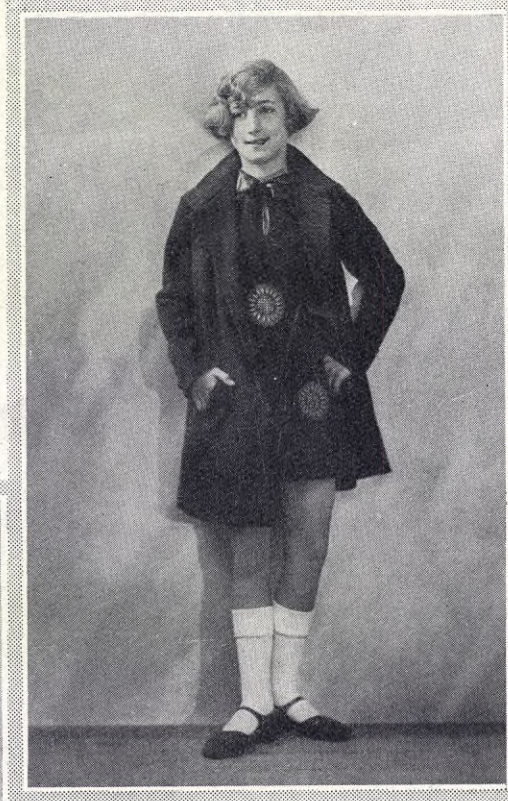
NATURLIGTVIS SKA VÅra smättingar ha gåbortsblåsor, en eller några klädningar, som äro lite förmer än de i vardags. Men naturligtvis ska de vara eleganta med moderation och förnuft.

Det låter så självklart, men kring detta ämne utspelas många familjetragedier dagligen och stundligen. Ynkligt att säga, men det är som bekant inte lätt att vara människa varken i de första eller senare vandringsåren. Det finns förståndiga mammor, som på ett förståndigt sätt hålla sina ungar till enkelhet, och det finns oförståndiga mammor, som bli lika gröna av avund som sina förhoppningsfulla om Svenssons flickor ha elegantare klädningar än deras egna och som genast störta och köpa en elegantare. Så att fru Svensson måste köpa en ännu elegantare dagen därpå. Återstår alltså bara att inför denna innehållslösa tävlan »tjata» och bönfalla och hoppas att de oförståndiga sig bättra och omvända och att de måtte utlösa sin energi på något intressantare.

Förresten borde det vara ett både intressant och frestande litet arbete att nu för tiden tota ihop enkla och piffiga klädningar till småflickorna. De små plaggen ge ju knappast plats för några större utsvävningar och krusidullernas och spetsarnas och rosetternas tid är förbi. Sannerligen man egentligen begriper var den omtalade lyxen får plats, när det gäller barnkläderna, men de vuxna ha ju icke stort mer på sig än barnen och ändå har lyxen svängrum där. Så det. Men liksom de stora tanterna nu för tiden fordra barnen framförallt att

deras kläder ska vara ändamålsenliga och detta rimliga krav böra dessa mammor anse sig angeläget vara att uppfylla. Enkla,

En mera bastant gåbortsklädning i svart yllegeorgette med blomapplikationer i livliga färger.

Nederst i mitten: Taft är ett festligt material för smättingarna — här en klädning i aprikosfärgad taft med samma material arbetat i rosetter som garnering.

raka, bekväma modeller, oömma material, pigga färger och varför inte lite mer fickor? — bättre att skräpet ligger där än att det bäres omkring i handväskor och strös på bord och i pulpeter.

Rosenknoppsidealet är på retur även i småflickornas modekatalog. De ljusa färgerna på barnbalen ha dock sitt skira behag och crêpe de chine och georgette äro härdiga tyg, som lätt tvättas även hemma. Så bannlys

icke alldeles de s. k. konfektsöta och förvisa dem icke till lyxen. Däremot kan man icke rekommendera tyll och chiffon för smättingarnas klädningar. Taftens stela grace passar ungarna bra, men gör ofta ett något magnifikt intryck. På den mindre barnbjudningen tillråda vi mörkare taftklädningar och ylleklädningar — i denna färgskala kunna crêpe de chine och georgette lätt bli onödigt tråkiga. Ylle finns i så många vackra och mjuka kvaliteter numera att det är en fröjd att se dem. Och knappast något material låter arbeta sig så trevligt — de parisiska mammorna äro mästare på detta område. Av ett ylle i glad, klar färg och broderier eller applikationer kan en härdig mamma i en handvändning sy ihop den mest förtjusande gåbortblåsa för sin fröken dotter. Men strängt taget är ylleklädningen mera lyxplagg än crêpe de chineplagget, även om den verkar flärdfriare och är mera slitstark och användbar. Siden har inte samma mystiska elegans för sena tiders barn som det hade för deras mormödrar, som drömde i år om »den första sidenklädningen».

F. ö. hänvisa vi till bilderna på denna sida.

SOCIAL-DEMOKRATENS
SÖNDAGSNUMMER

innehålla alltid intressanta, rikt illustrerade artiklar. Särskild sida ägnad kvinnan och hemmet. — Köp lösnummer 15 öre.

ORMSKINNSSKORNA. AV EBBA SEGERSTRÅLE

MIDDAGENS POST MEDFÖRDE icke något blekviolett brev från Margareta. Det var nionde dagen det uteblev. Förvisso var den tösen både nyckfull och krånglig. Den unge svensken blåste små rökspiraler med cigaretten och beställde en tredje kopp kolsvart kaffe. Skulle hela hans italienska resa förstöras för en ombytlig flickas skull?

Korpsvarta venezianskor med gulblek hy och mandelformade ögon kommo gående med lättjefulla rörelser utmed den solstekta piazzan och tittade roade på den unge nordbons blonda typ, och smidiga amerikanskor i jersey och glittrande falska stenar runt solbadade halsar bestodo honom en liten sidoblick.

Han hade sovit illa och drömt oroliga drömmar på natten och inbillat sig att blodtörstiga moskitos nästlat sig in under sängens sparlakan av grov tyll. Den heta julumorgonen hade medfört en sensation. Istället för hans egna bastanta sportskor av brun boxkalv stodo ett par högklackade damskor utanför hans dörr nr 22. Han tog nyfiket i den ena. Så lätt den var! Den var gjord av skimrande ödle-skinn i blek bronston och gav honom illusionen av en högväld vrist i florstunn silkesstrumpa. Den lilla tingesten utstrålade en såregen magnetism. Han skulle klä sig färdig och utforska vem som ägde skorna. Efter 10 minuter var han rakad och klar, men de docklika skorna voro som bortblåsta, när han öppnade dörren igen. I deras ställe gapade hans egna stora båtar utan sedvanliga block.

Och så hade han slagit sig ner i hotellets stora hall och läst igenom både »Die Woche» och »London News» och vänt på huvudet för varje gång hiss dörrarna skramlande hade farit upp. Kanske skulle han uppspara sin sköna okända, ägarinnan till ormskinnskorna. Och så satt han kvar i sin skinnfåtölj och stirrade efter alla små kvinnovarelser som klev omkring på en tunn sula omkring nummer 36. Där kom mest handelsfolk, högljudda tyskar med enorma kappsäckar och många unga par från världens alla kanter, som valt Venedigs poesimättade miljö för soliga veckor på tu man hand.

Då kom hon. Det första han såg var en hög vrist och en bronsfärgad tåhäta som steg på vestibulens röda matta. Ur hissen kom svävande en strålände varelse i beige filthatt och beige pälsbrämrad kappa. De mörka ögonen skuggades av styva krusiga ögonhår och den lilla munnen tecknade en ljusröd kupidobåge. Hon nästan smålog mot honom och gled ut i matsalen. Trots att han ätit sin frukost bestående av två ägg, ost och orange-marmelad skyndade han efter den okända och beställde en the complet till.

Den främmande damen lyfte långsamt sina skuggande ögonhår och såg på honom. Hon var mycket intagande. Han ville gärna tala med henne. Men han var alltför korrekt och stel för att flyga på en vilt främmande dam, om hon än ägde aldrig så stor charm. Då reste hon sig hastigt efter att ha druckit ett litet glas urkramad apelsinsaft och gick förbi hans bord. En liten tunn spetsnäsduk virvlade som en vit fjäril ner på golvet. Han förekom en svartmuskig kypare och fångade hastigt den lilla spetsbiten, som spred en svag doft av någon exotisk parfym. Hastigt kom han att tänka på Margaretas bastanta linnenäsdukar och han tyckte att hon var honom mer fjärran än någonsin.

— Eder näsduk, madame, sade han artigt på franska.

Hon tittade förvånad upp och stirrade på honom med frågande barnaögon. Nya gäster kommo och trängde på, och så befann han sig gående vid hennes sida på gatan.

Hon var amerikanska. Skulle de ta en cocktail tillsammans? Det fanns ett sådant trevligt litet konditori i rokokostil i närheten. Eller föredrog han bara en »sirup» på citron? Hon hade sett honom utanför Dogepalatset i går på eftermiddagen. Vad han såg ointresserad ut. Jaså, han var svensk. Och där gick inga stora isbjörnar på gatorna däruppe. Jo, hon visste nog att inte Oslo låg i Stockholm.

Hon pladdrade i ett kör och hon var för sot när hon satt med ett halmrör mellan de röda läpparna och visade en livlighet som han aldrig hade sett maken till.

När skymningen bredde sin svarta mantilla över Venezias tandade gavlar och stenornament i barock, vaggade de i en gondol utmed Canale Grand, som låg som en silvergata i det skumma ljuset. Utåt havet lågo stora skepp med tegelröda slaka segel och över vattnet klingade svaga toner från ett öppet fönster mot kanalen.

Vid avskedet i hotellets vestibul på kvällen hade hon förklarat att hon var förfärligt upptagen påföljande dag, men hon lovade i alla fall att komma till middagen klockan 7.

Han fann nästa dag mycket lång och flanerade omkring i kyrkor och museer. I S:t Marco-kyrkan hade han stått på det röda mosaikgolvet medan rökelsekaren svängde och den lilla madonnan i turkosblå mantel som såg på honom med svårmodiga ögon från sin nisch med droppande ljus — fann han lik sin tillbedda. Men något inom honom sade att han idealiserade henne. Han lämnade stadens kvalm sedan han funnit dunsterna från de mörka kanalerna allt mera kvävande och så tog han en liten ångbåt ut till Lido, och fick ett svalkande bad i Adrias skummande böljor.

Hemkommen klädde han sig i smoking och stack en vit nejlika i knapphålet. Han hade beställt ett fönsterbord för två, och sagt till om en härlig hors d'œuvre till att börja med. Torr champagne skulle de dricka eller kanske hon föredrog söt.

Om han skulle ringa upp till hennes rum. Ty hon var redan en kvart försenad. Det underliga var att hon varit förbehållsam med sitt namn.

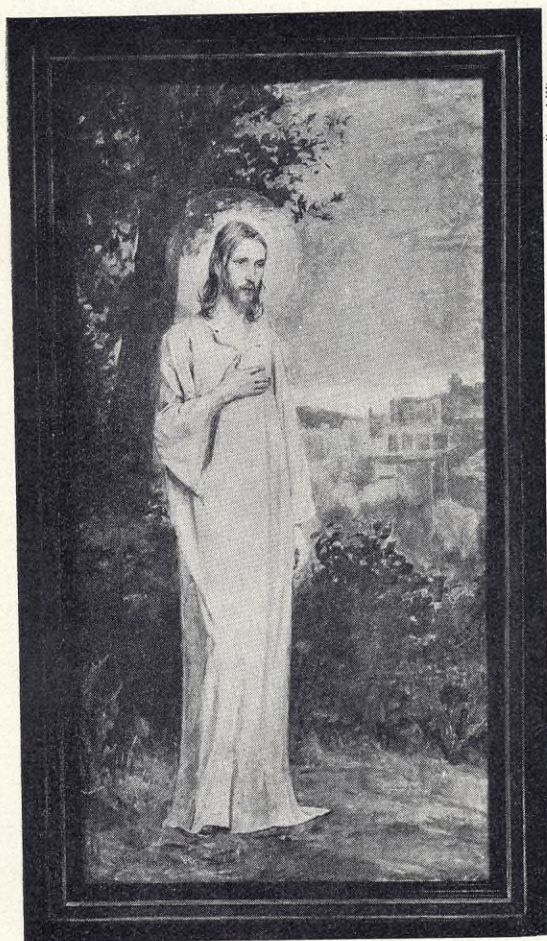
I detsamma kom en liten svart, pomerad italianare fram till honom, gestikulerade livligt och viftade med sina feta händer. Visste han möjligen var den amerikanska damen i grått tagit vägen. Jaja, man hade ju lagt märke till hans intresse för missen, som var spårlöst försvunnen en lunchen. Med henne hade försvunnit en orientalisk pärlcollier, stulen (han rulade med ögonen vid det sista ordet), stulen från ett sovrum i första våningen, jämte femtusen lire, som legat inlåsta i en mindre suit-case i en engelsk ladys sovrum. Vilken durkdriven fräckhet! Pengar-

(Forts. sid. 50.)

K Y R K A N I K O N S T H A L L E N

EN STORSLAGEN UTSTÄLLNING.

Liljevalchs konsthall är knappt att känna igen, en sådan förvandling har den undergått, sedan den stora utställningen av kyrklig textil och konst tagit sin bostad där. Väggarna äro behängda med utsökta kyrktextilier från äldre och ny tid och salarna ombyggda i kapell, vars utsmyckning hämtats från Statens historiska museum och från kyrkor landet runt. Ingen som har tillfälle bör försumma denna enastående exposition.

Kristus, ett ungdomsverk av Carl Wilhelmsson.

Den medeltida kyrksalen.

Dopfunten av silver efter modell av Bernard Fouquet, 1600-talets slut.

Kapell i barocksalen.

Madonnabild från Haga, norra Uppland.

ALBERT OCH DAMERNA

EN TITT PÅ ALBERT ENGSTRÖMUTSTÄLLNINGEN HOS LIVBOJEN.

Den livskraftiga föreningen Livbojen har kommit på den lyckliga idén att för sin verksamhet ordna en utställning av Albert Engströms grafik och teckningar i Konstakademien. Den är värd sitt besök både för den ritande professors skull och för Livbojens. Här har Idun samlat hop några utställningsprov på Albert Engströms syn på kvinnan.

En svensk kärngumma.

Suck vid graven. — Ja, hit ska vi alla samlas, om vi får leva och ha hälsan.

Anna Branting på den tid hon var teaterrecensent och kallade sig René.

Alexandra Kollontay, sovjets minister i Oslo, avritades på Albert Engströms ryska resa.

Hur Albert Engström tänkt sig en kvinnlig ecklesiastikminister.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

EVA LUNDQVIST.
F. Hanningren, Uppsala. Änka
efter disponenten C.
Lundqvist.
90 år den 15 januari.

GUSTAVA HECTOR.
F. Kahl, Stockholm. Änka
efter sjökaptainen D. Z. R.
Hector.
85 år den 11 januari.

JULIA LETTSTRÖM.
F. Lavén, Stockholm. Änka
efter bankdirektören Gustaf
Lettström.
80 år den 11 januari.

EMMA LINDQUIST.
F. Sundberg, Stockholm. Änka
efter advokaten Adolf
Lindquist.
75 år den 6 januari.

INGEGERD BJERNER.
F. Mylén, Edane. Maka till
pastor Nils Bjerner, Edane.
75 år den 11 januari.

NATHALIA CARLSSON.
F. Rosengren, Smålands Bur-
seryd. Änka efter kyrkoher-
den Carl Oscar Carlsson.
70 år den 8 januari.

ADÉLE af SILLÉN.
F. Björklund, Stockholm. Änka
efter marinmålaren och
kommendörkaptenen Herman
af Sillén.
70 år den 8 januari.

CORDULA FORSSBERG.
F. Lindewald, Romfartuna,
Tillberga. Maka till kyrko-
herden i Romfartuna W. Al-
bert Forssberg.
65 år den 6 januari.

ALMA LJUNGGREN.
F. Hultman, Kalmar. Änka
efter kyrkoherden i Arby,
Hagby och Karlstunda V. J.
Ljunggren.
65 år den 11 januari.

BERTHA ROSENGREN.
F. Pihlson, Stockholm. Maka
till regementsläkaren Idolf
Rosengren, Stockholm.
65 år den 13 januari.

MARTINA HOLMBERG.
F. Pettersson, Malmö. Maka
till förste postassistenten
Bernhard Holmberg.
65 år den 14 januari.

BETTY HECTOR.
F. Lundmark, Malmö. Änka
efter kaptenen vid Dalrege-
mentet H. M. Hector.
60 år den 8 januari.

SIGRID TILLBERG.
Fröken, Stockholm. Dotter
till ryttmästaren Axel Till-
berg och hans maka, född
Meurling.
60 år den 9 januari.

MARIA RODHE-NISSEN.
F. Rodhe, Stockholm. Men-
sendiecklärlarinna. Maka till
kanslirådet Henrik Nissen.
60 år den 10 januari.

SOFIE HEDERSTRÖM.
F. Körling, Lund. Änka efter
kyrkoherden i Färlöv och
Norra Ströo C. W. Heder-
ström.
60 år den 12 januari.

THÉRÈSE SÖRENSSON.
F. Bruze, Stockholm. Maka
till grosshandlaren G. F. Sö-
rensson, Stockholm.
60 år den 15 januari.

HANNA ENGLÉN.
F. Olsson, Karlstad. Änka ef-
ter pastor A. Englén, Karl-
stad.
50 år den 6 januari.

DAGMAR ISAKSON.
F. Nielsen, Växjö. Maka till
bokhandlaren David Isakson,
Växjö.
50 år den 8 januari.

SIGNE WIDHE.
F. Ohlsson, Västervik. Maka
till läroverksadjunkten Sa-
muel Widhe, Västervik.
50 år den 8 januari.

RUTH LANDER.
F. Sundelin, Föllinge. Maka
till kyrkoherden i Föllinge K.
Oskar Lander.
50 år den 9 januari.

MÄRTHASKOLAN

Undervisning i KLÄD- & LINNESÖMNAD

Värterminen börjar den 14 jan. 1929. Vid sidan av skolans längre kurser om två terminer (8 mån.) anordnas särskilda kurser om 1-3 mån. vari elev beredes tillfälle att sy och prova för egen räkning. Prospekt på begäran.
Tel. 8. 9330.

Birger Jarls gatan 16.

P E N G A R A V H U S F L I T E N

UTLÄNDSKA MATTOR TA LOVEN AV DE SVENSKA.

I JULAS VAR DET KÖ FRAMFÖR en hemslöjdsbod, som icke var svensk. Det var den polska hemslöjden. Jag gör inte reklam för den — snarare tvärtom! Det är nämligen inte rimligt att ett annat land skall samla skaror framför en försäljning av mattor, som äro en hemindustri.

När det råder arbetslöshet i Sverige. För att undvika allt missförstånd och för att vara rättvis, vill jag tillägga, dels att de polska mattorna äro vackra och f. ö. redan uppskattade hos oss — liksom de finska nöthårsmattorna! — och dels att det inte är meningen att svenskar skola vara utestängda från åtkomst hemma av främmande länders vackra bruksting, lika väl som vi köpa kaffe, ris och andra förnödenheter från främmande land i våra bodar.

Men det faktum att ett annat lands husflit väckt sådan anklag hos oss, gör en fundersam om ens egen.

Visst ha vi hemslöjd, den vackraste i Europa och på det hela taget också ganska bra efterhållen. Den behöver hållas efter, fröken Elisabeth Thorman har både nu och förut påpekat det »ogrä» som vissa så kallade dalbonader äro — de som köpas mest och som gå och gälla för att vara vad menige man egentligen förstår med »hemslöjd». Vi ha alltså en till och med mycket förnäm hemslöjd och en som blivit alltmer uppskattad och som finns att köpa i Stockholm lika väl som i bygderna.

Men det räcker inte. De där utländska rödlakansmattorna, som minsann inte äro av trasor, äro billigare än vad man kan köpa motsvarande svenska och de utländska finnas i hundratal, snart sagt, och inte som exklusiva dyrgripar.

Jag vill bekänna, också för att genast få ett stöd, att tanken på att plädara för svensk hemslöjd som en bättre utnyttjad handelsvara och som husflit i stor utsträckning inte är min. Jag har inte vågat ge mig i kast med detta ämne,

endast nöjt mig med att lyssna till spridda röster om hur billiga och hur många de utländska varorna äro och hur svårt det är att ens få en vävstol i Stockholm och hur omöjligt det är att få ett skapligt gobelängmönster att köpa (man får inga nyare och de äldre man kan få äro mycket dyra) och mycken annan sådan klagolåt. Så kommer ett brev från en svensk i Amerika och man upptäcker plötsligt att saken kan tåla vid att diskuteras.

Svensken skriver bl. a.:

»Mattväveri skulle säkert med stor framgång kunna bedrivas. Ett arbete lika lämpligt för kvinnor och män. Utomlands kunna ju män väva, då bör det ju gå bra i Sverige också. Det tycker jag skulle vara ett särdeles lämpligt arbete för arbetslösa kontorister. Och sedan skulle det säkert gå lätt att avyttra dem i Amerika, det borde börjas export i stort.

Det är alldeles förfärligt att något som kunde ge bröd åt så många inte på långa vägar utnyttjas såsom det kunde göras. Man har ju sådant intresse för svensk konstslöjd och hemslöjd i Amerika men man skall betänka sig många hundra år här i Sverige innan man kommer sig för med att göra pengar av det.»

Brevskrivaren påpekar vidare hur en sådan mattindustri skulle tillåta människor att få stanna kvar på sina hem på landet och framför allt hur det skulle ge arbete. Varför skall bara stickmaskinen vara den enda husfliten hos oss som det göres affär med i de tusen små hemmen — som det tycks ske efter annonser att döma?

Varför kan man inte få köpa en liten svensk mattbit av en knalle, utan bara grå ullstrumpor? Kringvandrande kullor sälja bonader, som inte alla gå fria från den där

etiketten »ogrä», förhållandena behöfve icke bli sämre om vår mattvävning bleve allmän och kom utanför trasmattnivån. Ty börjar inte trasmattorna breda ut sig på ett väl ogräsmässigt sätt, inte som privat företagsamhet för att ta tillvara vad man har, utan som geschäft?

När bostadsnöden blev stor, släppte man efter på sina rigorösa bestämmelser och lät bostadslöst folk bo i små stugor, som bara varit ämnade att ha som påbröd på pysslande i täpporna, kolonistugorna, med ett ord. Kan inte arbetslösheten lätta litet på hemslöjdens exklusivitet? Med den organisationsförmåga som ju är en svensk egenskap, skulle ju saken kunna ledas in i kloka fåror och också — skyddas för överorganisering, ty då bleve väl den sista villan värre än den första.

En parad av vackra, billiga och oerhördt många utländska mattor och ett svenskt brev från Amerika — där svensk handslöjd lär vara begärlig och där man har råd att betala — det har givit anledning till dessa trevande rader.

VERA v. KRÆMER.

Ett bröllop med köttbullar...

(Forts. fr. sid. 38.)

och brudgum komma i sina vita helgdagspjäxor, och himmelsblå rikt garnerade koltar, brudens litet längre och brudgummens med högre halskrage. Han har en vackert gjord tofs i mössan, hon en bred knypplad spets samt rika silverstycken, om det är en välbärgad lappfamilj. När syster berättar, blir det som att lyssna till sagor. Hon kan berätta om nöd och hon kan tala om roligheter. Hon har sett bröllop i dagarna tre, där man festat på köttbullar och blodpalt och där det på tredje dagen inte varit mycket kvar av brudens elegans.

Syster känner sitt folk, som hon håller av. Och det som många gånger hjälper henne att bära stundens tunga och bekymmer är den praktfulla naturen. MÄRTA TAMM-GÖTLIND.

I Masthuggskyrkan i Göteborg sammankom söndagen den 23 december sekreteraren i K. F. U. M. Nils Kristian Torin och fröken Märta Bothén. (Kaleb Torin, hovfoto.)

Fru Anna (Nick) Drakenberg, dotter till majoren greve John Hamilton och hans maka, född Berg von Linde, Gudhem, som nyligen firade sitt bröllop med löjtnanten Erik Drakenberg. Fru Drakenberg har varit verksam som lärarinna vid Märthaskolan alltsedan dennas grundande. (Lenkert, foto.)

Bröllop har nyligen firats mellan majoren i Västernorrlands regemente Viktor Mannerstedt och fröken Brita Åkermark, dotter till framlidne konstnären Isak Åkermark och hans maka, född Roth. (Olsson & Hammarqvist, foto.)

Vacker hy
i ungdomsåren

och allt framgent, är kvinnans högsta önskan och målet för all rationell hudvård. Välj till Er hudcrème Gahns

FARÉNA-CRÈME

Den kommer att bli Er favorit, ty den är en skönhetscrème av rang — den behagligaste som finnes.

MUGNIER

(uttalas Mynjé)

Apéritif, särdeles *välsmakande, stärkande och stimulerande*, rekommenderas av läkare vid kraftnedsättning och konvalescens. Denna apéritif är tack vare sina farmaceutiska egenskaper lika aptitgivande och stimulerande som akvavit, cognac eller whisky. Ett glas avkyld Mugnier före maten ersätter brännvinet, samtidigt som det ger måltiden en viss kulturell prägel. Till kaffet har man i *Amusette Mugnier* en typisk pariserlikör, som tillredes av 3/4 Mugnier, 1/8 halvsöt sherry och 1/8 Grenadine, vilket allt erhålles utan restriktioner å alla systembolag i landet.

Kr. 3:50 pr 1/4 but., kr. 2:40 pr 1/2 lit.

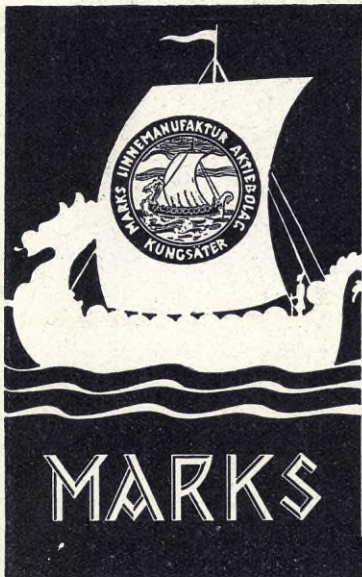
9 diplomes d'honneur.

56 guld- o. silvermedaljer.

Olycksfall- och sjuk-
Skadestånds-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A.-B. NORRAN, Göteborg.

Bästa linnenet för pengarna

får den husmor, som begär Marks linnevaror.

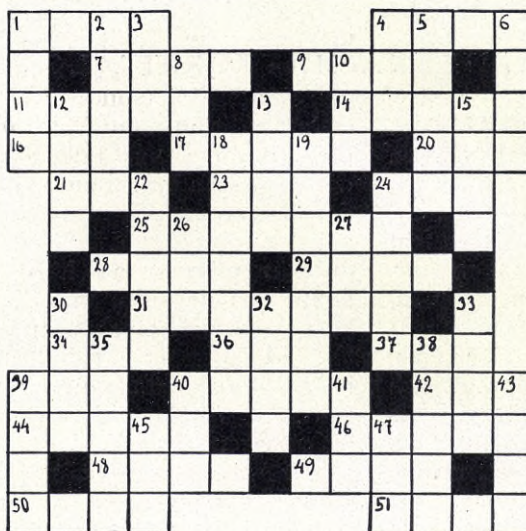
Marks linne är klisterfritt, vilket innebär samma fasthet och goda utseende efter tvätt som före.

Marks linne kommer från Kungsäter i Marks härad, Västergötland, där den moderna storindustrin framväxt ur ortens urgamla förtämliga linnetillverkning i hemmen.

MARKS

handdukar och duktyger.
MARKS LINNEMANUFAKTUR A.-B.
KUNGSÄTER

Kryssordstävlan i n:r 2.

Vågräta ord: 1. Leksak. 4. Byggnad och idrottsman. 7. Vävnadsmaterial. 9. Göres av talg. 11. Båt som tar last. 14. Bekant från Afrikas geografi. 16. Är den som har förmögenhet. 17. En sorts staty. 20. Gör slaget. 21. Räcka. 23. Göra gycklare. 24. Skynda. 25. Fransk koloni. 28. Flamländsk målare. 29. Kan skepp eller människa bli. 31. Har ofta ytterväggen. 34. Föreningsterm. 36. Badort. 37. Kärl. 39. Där en bekant konferens hållits. 40. Firar namnsdag i juli. 42. Försedd med huvud eller öga. 44. Lider den slöe av. 46. Säg och fisk. 48. Arbetsprodukt. 49. Att flyktigt se. 50. Holaveden. 51. Åts under julen.

Lodräta ord: 1. Egyptisk gudinna och bindemedel. 2. Något som har samband med döden. 3. Lösning, dock ingen kryssordsord. 4. Ark. 5. Finnas på vissa träd. 6. Den som gör visit. 8. Att bli gripen. 10. Förekommer i vissa kupor. 12. Växer pors gärna i. 13. Växer i trädgården. 15. Ha Lewenhauptarna. 18. Apelsiner, blåbär och krakmandlar. 19. Är den som är mer än naiv. 22. Att ingjuta. 24. Omtyckt av barn. 26. Gammalt mynt i Frankrike. 27. Mölle. 30. Förstorande. 32. För älskande. 33. Sägdes död stundom vara. 35. Återfinnes hos Runeberg. 38. Något för spiritister. 39. Ense. 40. Avvikelse. 41. Groll. 43. Nikotinmissbruk. 45. Att bruka. 47. Utgör i Sverige ungefär 2% av arealen.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. å 5 kronor. Sändas flera tävlingsvar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 2."

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 46.

Vågräta ord: 1. Honoratiöres. 9. Ara. 10. Eka. 11. Gom. 12. Aska. 15. Bog. 16. Slok. 17. Rhen. 20. Ön. 21. Klor. 23. Stråla. 24. Tankar. 26. Bana. 27. Na. 28. Etta. 31. Idka. 33. Seg. 35. Bets. 36. Ost. 38. Aga. 39. Reo. 40. Kortslutning.

Lodräta ord: 1. Hagar. 2. Oro. 3. Namne. 4. Roas. 5. Isak. 6. Rebell. 7. Eko. 8. Sagor. 13. Slösande. 14. Kontrakt. 18. Hata. 19. Nana. 21. Kåre. 22. Oart. 25. Ansgar. 26. Bisak. 29. Teori. 30. Avtog. 31. Ibis. 32. Aset. 34. Ego. 37. Sen.

De två prisen å 14 kronor tillfalla *Elsa Magnusson*, Hultagård, och *Aina Montell*, Köpmansgränd 2, Borlänge.

IDUN

Mästernamnelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Frithiof Hellberg

Redaktör:

Eva Nyblom

Redaktionen: kl. 9—5 | Expeditionen: kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 | Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 | Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Helmar. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga platser och platssökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.	Uppl. B.
Praktupplagan	Vanl. upplagan
Helt år 17:—	Helt år 15:—
Halvt år 9:—	Halvt år 8:—
Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STHLM - BRUNKEBERGSTORG 24

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Etablerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugugatan 4.
Tvättrinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund,
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Hovmanicurlisten JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.

Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Upsala Nya Tidning

som utgår i en upplaga av
mer än 19,000 ex.

och läses i snart sagt
alla hem i Upland

anbefalles varje annonsör,
som söker förbindelser
i nämnda landskap.

Annonsera i

Upsala Nya Tidning

Pengar i Postsparbanken är Pengar i "Plånboken",

ty samma postsparbanksbok gäller vid **alla** postanstalter och sammanlagt intill 300 kr. pr kalendervecka utbetalas **utan uppsägning**. Ränta 4 %

Telefonen - nervernas gissel,

Åstadkommer dagligen många förtretligheter. Ett nervöst telefonsvar har mången gång ointetgjort en viktig affär; genom ett obehärskat uttryck i telefon har mången vänskap brustit. Ha därför alltid till hands en Somnogantablett, då Ni känner Er nervös. Den verkar snabbt lugnande på nerverna. Somnogan är fullständigt oskadligt, ej vanebildande, och dosen behöver ej ökas vid fortsatt användning.

Finnes å alla apotek i rör om 20 tabletter å kr. 2:50 samt i populär-förpackningar om 4 tabl. å 50 öre.

SOMNOGAN
Nervlugnande
och rogivande

Gemlas Rullstol

N:o 5287.
Patent n:o 57402.

Införda offert och beskrivning från
GEMLA FABRIKERS A.-B.
— DIÖ —

Har Ni kex
i kikaren så
är det

Örebro
KEX

Med två tomma händer.

(Forts. fr. sid. 37.)

Steget från husföreståndarinneplatsen togs till hushållsskolan. Hon lånade pengar och inrättade en skola i Östersund. Efter några år, då hon fått ihop litet pengar, gav hon sig ända ner till Norrköping, där den första Margaretaskolan uppstod. På denna ha så småningom följt 11 stycken till, alla i södra Sverige. Tre stycken ligga i Stockholm. Alla veta vad Margaretaskolan är för något och hur den blivit en nöga fasthållen typ med trefaldig verksamhet: hushållsskola på kristlig grund, matservering och försäljning. Fru Lindmark har av sina tolv Margaretaskolor endast släppt en ifrån sig. De andra 11 håller hon i sin hand och varannan månad reser hon själv och inspekterar dem. Arbete har alltid varit hennes liv. För sju år sen blev fru Lindmark slottsherre på Steninge gamla historiska gods vid Mälaren.

Hon, som inte tyckte om bagarbröd.

Tössebageriet var för en åtta år sen det första och enda, där allmänheten kunde följa hela bakningsproceduren med egna ögon och få brödet direkt ur ugnen. Det var en gasugn, som stod i butiken på Karlavägen.

Gasugnen och dåvarande fröken Helga Freudenthal numera fru Södermark, hade ett visst samband. Fröken Freudenthal hade flera år varit Gasverkets konsulent och provat ut deras ugnar, innan hon vågade sig på att beställa en själv.

Det var ett vägstycke för en ung skolkökslärarinna utan kapital. Pengar fick hon låna. — Att någon tordes låna mig, det förstår jag inte nu, säger fru Södermark, liksom inte heller att jag tordes börja med bageri. Men jag, som var landsbarn, tyckte så illa om bagarbröd. Och så tänkte jag som så, att det finns väl flera än jag, som gärna skulle vilja ha hembakt.

Då fru Södermark började hade hon anställt en bagerska, mera vågade hon sig inte på. Av alla de motordrivna don, som man nu ser i Tössebageriet funnos inga spår.

Väl att den som vuxit upp i ett stort prästhem på landet lärt sig arbeta. Den första tiden fick fru Södermark börja klockan fem och sluta dagen efter tio.

Men Tössebageriet slog igenom och fann många efterföljare. Till jul har det bakats upp 150 kilo smör om dagen. Det var en av de ledande principerna för bageriet från början, att endast natursmör skulle användas och inga surrogat få förekomma. Fru Södermark gör numera inga degar själv, men hon övervakar dagligen sitt bageri.

Ett stycke österland.

(Forts. fr. sid. 40.)

som man sällan ser. I amiralens skrivrum hänga trenne anmärkningsvärda textilier, en matta av ett slag, som endast tillverkas av en viss familj, vars samtliga medlemmar varit sysselsatta fem år med detta underbara exemplar, vidare en liten närmare trehundraårig boucharamatta, som en gång skakades så eftertryckligt av ett par energiska matrosar ombord på Fylgia, att den remnade i tre delar. Från en rekreationsresa till sitt hemland återkom den emellertid utan spår av sitt fatala äventyr. Och slutligen en s. k. cut velvet, ett konstverk av sammet i en egenartad teknik. Den japanska vapensamlingen är lika parant som förvisso i vårt land enstående. Men den ståtliga gevaldigerstaven, som 1701 skänktes till befälhavande amiralen i Karlskrona av gamle generalamiralen Hans Wachtmeister stadens grundläggare, skäms dock icke i sällskapet.

VIKING

UGNSVÄRTA

MINIATYR
SPARKASSE
BÖCKER
AV SKINN

TILLHANDAHÅLLES
VID INSÄTTNING Å
SPARKASSERÄKNING

SYDSVENSKA BANKEN

Etablerad 1847.
Allcock's

Inregistrerat handelsmärke: 25176

Plåster

EAGLE BRAND

Världens mest
betydande utvärtes
läkemedel.

Hosta, förkylningar, klena lungor.
Allcock's Plåster verkar såväl förebyggande som läkande. Förhindrar sviter av förkylningar.

Reumatism i skuldrorna undviks genom användande av Allcock's Plåster. Atleter använda detsamma som medel mot styvhet och ömhet i musklerna.

Allcock's är ett absolut äkta, poröst plåster. Det är ett universalmiddel, som säljes å alla apotek över hela den civiliserade världen. Kan påläggas varhelst smärta uppstår.

Är Ni i behov av ett piller,

tag då utav **Brandreth's Piller** (Etabl. 1752)

Rent
vegetabiliska.

Inregistrerat handelsmärke: 26622.

Användes mot förstoppning, gallsjuka, huvudvärk, svindel, dålig matsmältning etc.

Till salu å alla apotek.

ALLCOCK MANUFACTURING CO., BIRKENHEAD, ENGLAND.

10

För ömtålig hy
är
YvY tvålen
oöverträffad

Åt både
m a m m a n
pappan och
barnen är
YvY
den bästa som
finnes

Nya Dagligt Allehanda

behöver icke slå på reklamtrumman för sig själv.

Hundratals framstående svenskar, vänner och motståndare, ha givit offentlighet åt sin höga uppskattning av Allehandas överlägsna och kraftigt opinionsbildande journalistik.

Enastående i svenska pressen äro

Nya Dagligt Allehandas spetsartiklar,

de i hela landet lästa och för sin muntert satiriska ton uppskattade artiklarna å första sidans första spalt. Varje artikel illustrerad med en karikatyr för dagen.

Nya Dagligt Allehandas Söndagsbilaga

står på en hög intellektuell och litterär nivå; bilagan redigeras av **Fil. lic. Carl Björkman**.

Bland Allehandas övriga specialiteter märkas:

Doktor Knut Hagbergs, den främste svenske essayistens, ypperliga framställningar av märkesmän i politik och litteratur.

Friherrinnan Annie Åkerhielms artiklar för Sveriges kvinnor.

Argentarius' för sin eminenta sakkännedom uppskattade ekonomiska och politiska artiklar.

Doktor Ivar Ömans statsvetenskapliga och historiska artiklar och essayer.

Svenska konungabiografier av **Knut Hagberg** inflyta successivt i N. D. A. under år 1929. Torde bli ett av årets stora litterära evenemang.

Varje dags nyheter komma snabbast i Nya Dagligt Allehanda.

Prenumerationspris:

	Helt år	Halvt år	Kvartal	Månad
Stockholmsupplagan	Kr. 36.—	Kr. 20.—	Kr. 10.—	Kr. 3.50
Nationalupplagan	„ 15.—	„ 8.—	„ 4.25	„ 1.50

(Sistnämnda upplaga endast för landsorten.)

Prenumerera på och annonsera i

den i redaktionellt och ekonomiskt
hänseende oberoende

Nya Dagligt Allehanda

Vid entrén till gula salongen står en japansk skärm, en dyrgrip, som trots sin aktningvärda ålder — 3 à 400 år — bibehållit sina underbara färger, och bönemattan från Anatolien, som hänger över Kronans Carl Johans möbel, är kanske samlings vackraste. En serie delikata kopior från Vattis hus i gamla Pompeji pryda rummet, och tvenne boule-skåp gömma en mångfald minnesrika småting, antika preciosa och smycken m. m.

Så komma vi in i stora salongen eller orientalska salongen, som den numera kallas. Man måste hålla med amiralen om, att det är synd att blanda upp denna f. ö. helt österländska miljö med visserligen i och för sig mycket vackra stolar i fransk empire — men han kan ju icke gärna be sina gäster på österländskt sätt slå sig ner på golvet. Förutom de svenska staten tillhöriga höga förgyllda pelarna och gripborden är hela interiören orientalsk. Rummet överflödar av praktfulla ting. Om ting kunna tala — vilka underbara historier skulle icke viskas härinne!

Slutligen måste vi ta en titt in i Kungsförmaket — av tradition förmak vid kungliga besök — delvis möblerat av Kronan och med mariner av Hägg på väggarna samt ett vackert porträtt av amiralinna av Bernhard Österman, ett boule-skåp även här samt en matta med Abdul Hamids bomärke, skänkt av honom till amiralen en gång, då Freja av en tyfusedemi tvangs till uppehåll i Konstantinopel.

Amiralinna, som också förklarar, att hon trivs utmärkt i sin nya miljö, är amiralinnevärldigheten till trots den mest glada och naturliga unga värdinna. Hon besitter en charme, som kommer gästerna i det omgestaltade gamla Kungshuset att från första ögonblicket känna sig hemmastadda i denna både sagolika och fascinerade miljö.

A. FALK.

Ormskinnsskorna.

(Forts. fr. sid. 43.)

na hade försvunnit som genom ett trollslag medan ägarinnan var och telefonerade. Man hade nog observerat att signore visat sig med damen; hon var med all säkerhet professional i sitt fina yrke. Hotellet vimlade av detektiver...

— Jag har varit ute vid Lido hela eftermiddagen, mumlade han och tog hissen upp till sitt rum. Sannerligen, nu hade han fått nog av Venedig. Varför for han inte hem resten av sin semester och firade svensk herrgårdssommar?

På skrivbordet låg ett fyrkantigt blekviolett brev. Det stack till i honom. Han slet upp kuvertet och läste:

Käraste Göran.

Ännu intet livstecken från dig. Du roar dig väl kungligt i lagunstaden och glömer oss alla härhemma. Jag har legat sjuk. Jag opererades för blindtarmen på Eksjö lasarett den sjunde. Nu är jag åter hemma och ligger i en hängmatta under skuggmorellerna åt södra sidan, du vet. Bären äro större än vanligt i år. Havren står fin men vetet står bättre på Edra ägor. Blanca har fått ett föl med vit stjärna i pannan.

Är du inte trött på unka kanaler och maccaroni?

När jag vaknade upp ur narkosen, pratade jag en massa dumheter. Jag lär ha sagt ditt namn tre gånger — — —

Han for till Milano med kvällståget och ett par dagar därefter satt han vid ratten i en Ford som susade upp och ned i Smålands knaggliga backar.

AUREOL Hårfärg

Aureol är den mest pålitliga hårfärg, som existerar. Alla damer kunna utan minsta besvär och risk färga sitt hår och med Aureol erhålla de naturligaste och vackraste färgerna. Bruksanvisning medföljer.

I. F. SCHWARZLOSE SÖHNE
Berlin

Generalagent:
MADSEN & WIVEL, Köpenhamn

Vat på den säkra sidan vid valet av näringsmedlet för Ditt barn o. välj genast det världsberömda Mellin's Food, som är den bästa möjliga ersättning för modersmjölken o. skänker Dig den största tryggheten för att barnet skall få en stark o. kraftig organism

Mellin's Food

Den föda, som ver kratter förordas av läkare. Pris kr. 2:75 pr burk. Mellin's Food Bisquits rek. vid övergången till fast föda samt för svaga personer av alla åldrar. Pris Kr. 2:75 pr ask. Finnes på apoteken och i Droghaffärerna. Prov o. broschyrer gratis fr. Mellin's Food Depot, Malmö.

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco.

SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

Svält ej Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnärings-salt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålles hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

Automatisk
väckningsavstängning.
Pålitliga.
Urmakare

HOSTOL
OÖVERTRÄFFAD BRÖSTKARAMELL
N. M. DROTNINGENS HÖVLEVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

Einar Larsson som Eugen Onegin
(Almberg & Preinitz, foto.)

Pusjkins novell har kanske sitt intressanta och troliga händelseförlopp, men operalibretton i "Eugen Onegin", som Operan nu tagit upp, är mattsamt okomplicerad och tragiken lockar mestadels till löje i stället för allvarlig uppbyggelse. Det har emellertid sitt behag att åter höra Tjajkovskijs toner från operadiket och solisterna.

Och på sängen är inte mycket att klaga. Einar Larsson har bland de praktfullaste barytoner, som ljudit från svensk opera, fastän den är klumpig och oslipad, David Stockmans stämma, fastän mindre fräsch, tjusar alltiämt med sin säregna timbre, Brita Hertzberg har ett välvärdad, strålände friskt och rikt röstmaterial, Karin Alfheim en mindre men behaglig stämma och Irma Björck en duktig mezzo. Men scengestaltningen! Till John Forsell återgår vår tanke och oundvikligen får han en hyllningsbukt av lysande efterrecensioner. Stackars Einar Larsson att efterträda en sådan Eugen Onegin, som gjorde både rollen och pjäsen intressant. Ännu på elevstadiet och kanske även i avsaknad av några som helst förutsättningar utom utseendet för Onegins gestalt, världsmannen med vivörens alla erfarenheter och pikanta prestige, är Einar Larsson icke mannen för denna roll. Hr Stockman följde rutinerat operaschablonen i sin fjolliga roll, medan Karin Alfheim som Tatjana åter-

VID TRÖG MAGE

och förstoppning äro
Hoita Björnens

FRANGULA-PILLER

av bästa och säkraste verkan. Fullkomligt oskadliga. Inga som helst biverkningar. Användas å sjukhus och kliniker. Fås å alla apotek i askar å 40 piller.

Bygdens
allmänna
nyhetstidning
är
effektivaste
reklam-
organet.

Östergötlands Dagblad
Huvudkontor: Norrköping

Karin Alfheim i "Eugen Onegin".
(Almberg & Preinitz, foto.)

igen visade sig vara en liten konstnärinna med uppfattning och uttrycksmöjligheter. (Brita Hertzberg, som alternerar i samma roll, har undert. ej haft tillfälle höra.)

Oneginrepsen var även en regidebut med Ragnar Hyltén-Cavallius vid styret. Nå, det var nu inte mycket att styra, denna gamla paradopera. E. N.

*

"Lite gladare om jag får be" anhålla Valdemar Dalquist och Karl-Ewert i sin nyårsrevy på Folkteatern. Det var en fullständigt överflödigt uppmaning premiärkvällen. Publikerna var redan

Karin Gardtman i Folkteaterns revy. (Almberg & Preinitz, foto.)

från första akten, då Greta Garbo satt på parkett och Valle Dalquist började hålla låda fullständigt med på galoppen. Att inte alla de trettiofyra scenerna och sketcherna kunde vara lika roliga må förlåtas författarna. En revy är bara en provkollektion på pre-

Franska
Rivierans pärla

MENTON

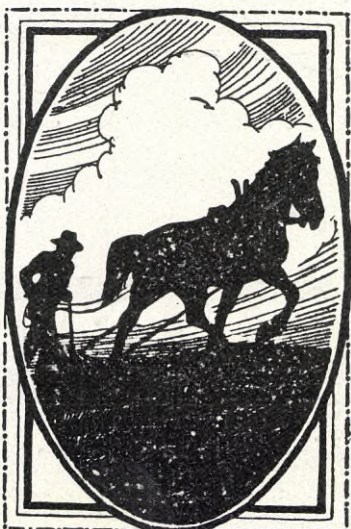
Säsong
Oktober—Maj

10 min. från Monte Carlo

Bästa tänkbara läge mellan hav och berg med Europas mildaste klimat. Fullt upp med alla slags förströelser. Fördelaktigaste utgångspunkt för utflykter.

Tennis — Golf — Bad alla årstider.

Upplysningar genom: "Syndicat des Hôteliars",
Pavillon Mentonnais, Meuton A. M. Frankrike.

För år 1929!

Prenumerera på
Annonsera uti
Bliv agent för

Mellersta Sveriges Jordbrukartidning

Sveriges största, billigaste och mest spridda jordbrukstidskrift.
14—16 stora, illustrerade tidningssidor varje fredag.

Obs, den stora, illustrerade

familjebilagan På Lediga Stunder,

humoresker, berättelser, följetong, som medföljer varje nummer. Prenumerationspris blott kr. 4:50 för helår. Annonpris 22 och 18 öre. Förmånliga agentvillkor. Provn:r sändas på begäran gratis.

miären, först sedermera blir den fortfarande under publikens medverkan utformad. Men det är mycket som står sig och många goda uppslag. Karl-Ewerts älskvärda karikatyr av kung Alfonso med den spirituella visan om kungabesöket hör till det bästa, som bjuds. Valdemar Dalquist förekommer i så många skepnader och är så outtröttligt full av gott humör, att man genast blir lite gladare då han visar sig på scenen. Parodin på brottmålsdramatiken med operetten *Brott på brott* var bland de mest lyckade och förhöret med publiken gjorde sig utmärkt.

Bland andra lyckade moment må nämnas campingscenen med sin kuplett där Eric Gustafsson gjorde en tacksam karikatyr, Dagmar Ebbesens och Anna-Lisa Baudes torgfruar från Östermalmshallen och Karin Gardtman i olika tjugusande uppenbarelseformer. Som sagt, sen Folkans nyårsrevy fått sina små överhållningar kommer den att bli ännu mera attraktionskraftig — om nu det sista är möjligt. *Eth. K.*

*

"*Det ligger i luften*", en nyårsrevy av Stevens-Hodell-Bergqvist-Wallén, går över Södra teaterns tiljor. När av de 42 tablåerna ett lagom antal struktiska, bör anrättningen bli ganska njutbar; det fanns nämligen många goda kupletter — av märket Stevens, som fått sin färdighet på området uppövad hos Rolf — och den stora artisttruppen gick i elden med ett välgörande gåpåhumör. Skada bara att damsidan inte var bättre förtädd. Av den förtjänar endast Emy Ågren nämnas, som med sin partner Kai Reiners dansade sig in i publikens bevägenhet. Annars voro de bärande namnen Sigurd Wallén, Calle Hagman och Gustaf Lövsås, och i deras munnar lågo de kupletter, som slogo mest an, och särskilt roade den förstnämndes visa, "tryckt i år", om greve Folke. Vidare uppgavs i programmet Nalle Halldén vara "röd-tråd-charmör", men någon röd tråd fanns inte i nämnvärd grad, och dessutom är Nalle knappast någon charmör. *A. E.*

Skönhetsråd.

Rygg, armar och händer.

— Jag såg dig på Folkan i går.
— Och jag hade det tvivelaktiga nöjet att se dig. Du store värld —

— Vad var det för fel?

— Kommer strax. Vem var du med?

— Han som jag fått den här ringen av.

— Jaså, du var med han. Så det var därför som du snobbade upp dig så fasligt, jag satt bakom dig och såg absolut hela ryggen. Och hela armarna och så småningom hela händerna där han i sublim blindhet placerat en onekligen vacker ring.

— Vill du vara av den godheten att något kommentera dina dunkla ord?

— Jo. Lyftoms sista slöjan — innan du går att skrudad i gala på offentlig lokal i stark belysning dåra den arme man du tubbat att betala minst 11:50 för biljetter torde du tillse, att din person är sådan att den, n:r 1, duger att bära gala med djup ryggdekollété, n:r 2, duger att utsättas för skarp belysning och n:r 3, duger att dåra någon. Innan järnridån hann studsas upp hade jag konstaterat, att du har en ful svankrygg med knottrigt och torrt skinn, tjocka armar med likaledes knottrigt skinn, n:r 4, hårdhudade armbågar, röda rynkiga händer och —

— Andas! Så mycket fult får inte rum på en människa —

— Det får. Det där var ju visserligen lätt överdrivet, men vad skall en stackars skönhetsdäre göra, som känner sig som en ensam vit uppkastad på en niggerö?

— Jag är ingen nigger.

— Nej men du blir nog om du får fortsätta. Fast dom kan ju vara riktigt snygga. *Varför* ligger du till att börja med inte på golvet —

— För att jag har min säng och mitt förstånd —

— På golvet en halvtimme om dan med armarna sträckta över

huvudet. Bara ligger. Det är det lättaste sättet att ta bort svankrygg. Plus litet enkel gymnastik.

— Och för att sedan få snyggt skinn på f. d. svanken?

— Så använder du *inte* pimpstenen. Jag såg pimpstenen lysa i dina ögon så fort jag så knötter. Men du låter bli. Inte på armarna heller. Du tar orientalisk olja och gnider in dig med den. Helst går du till en expert och får en sex—sju behandlingar, men i sämsta fall kan du leka med oljan själv.

— Slät hud på tjocka armar —

— Är trist. Alltså låter du någon massera dig, men inte bara på armarna så det blir en massa slappt skinn över som på en taxvalp, utan långt ned på ryggen så det hela fördelas. Och sen oljan. Mycket och noga på armbågarna. Låt bli att stirra hänryckt på ringen.

— Ja men den är vacker.

— Mycket. Men den är som Bauers prinsessa bland trollen. Trollen, det är dina fingrar. Att du inte ser själv hur bedrövt det ser ut med en stor safir på rubinhänder.

— Det tycker jag låter riktigt trevligt.

— Men jag tror inte att han med ringen tycker det.

— Tror du han — *vad* ska jag göra?

— Se inte så sanslös ut kära barn. Du skall massera med ett preparat med gurksaft. Från fingertopparna och ända upp mot armbågarna. Sen pudrar du med talk och sover i handskar. Du kan ju sätta ringen utanpå. Det var rynkorna — mot det röda tar du före gurksaften en svaivelcrème — det är visst bara femtiättonde gången jag ger det receptet. Hur tror du det skulle vara om du försökte följa det? *Pandora.*

RED: S BREVLÅDA.

Ninon. Tyvärr lite schablon. Alltså nej tack.

Antingen har man matintresse av födseln eller också har man det inte. En ung fru, som Idun känner, kunde inte lida annat än handsytt crêpe de Chine närmast kroppen och paristoalätten utanpå, men hon köpte lungmos i magasinets närmast intill utan att fråga efter dess proveniens. Vilket ur en viss synpunkt var tryggast naturligtvis.

Under ett kringströvande liv kommer man att smaka på litet av varje ur andras grytor, ibland ur mästerkockarnas i Paris, ibland ur romerska osteriors. Om ens matintresse slumrar in då och då, vilket det nog gör, så händer det ofelbart, att det vaknar igen och rör på sig, då man kommer hem till sin egen spis. Och då tänker man: Vad var det nu vi fick igen den där gången på *Puce-qui-se-gratte i Paris*? Varför tog jag inte reda på det då? Eller hos *Zio Abraham* i Roms ghetto? Ja, ibland ser man med ånger och ruelse tillbaka på kulinariska tillfällen, som försuttits, men en annan gång har man vakat och bedit och hållit den lilla lågan till matintresse brinnande. Det blir med åren en liten hög samlad erfarenhet att pröva i eget kök och eftersom Iduns läsarinor nog också äro matintresserade, skulle vi här åtminstone lukta på ångan ur de där grytorna. Kanske tycker vi om den, kanske inte. Den här gången blir det ingen gryta alls bara en enkel

Fruksallad.

Till en god fruktsallad, om den skall vara söt och användas till mellanbidning bör man kosta på sig en liten burk ananas. Det finns för kr. 1:10 med ananas i bitar, och den kan gå an. Saften avhålls och kokas hop. Då den kallnat tillsättes ett glas marsala eller eljes något sött dessertvin eller halvsött, men ej sherry, den är för torr.

All frukt till fruktsallad bör vara väl avrunnen, skuren i tunna skivor, som ytterligare skäres i bitar och serveras avkyld.

Blandning: ananas, äpplen helst syrliga, något päron, något (ej för mycket) bananer, ananas. Ingen frukt får förharska, allra minst bananen, som gör salladen jolmig. Ananassaften med tillsats av vinet hålles kall över den blandade frukten, som ställes en god stund att kylas. Lätt att åstadkomma på vintern. Skällade skurna mandlar, hackade hasselnötter i sparsamma mängder är trevligt.

Sen kan man garnera salladen: 1) Med vispgrädd spritsad över den. Ovanpå grädden fina stämplor av den vackert ljusgröna angelikan. Eller ur vanlig marmelad skurna tunna skivor som blommar. Angelikans lilla lustiga kryddsmak kanske inte alla tycka om. Väl avrunna syltade körsbär eller körsbär i kompottinläggning går också an.

2) Med de här nämnda strimlorna, marmeladen, bären (eller ituskurna, avrunna, urkärnade gröna druvor) utan grädden. En fruktsallad är mera uppfriskande i sig själv, om den är rätt avvägd än med tillsats av den feta grädden. Men den svenska smaken är nu en gång inställd på fettämnen.

Fruksallad med majonnäs.

Men det ska vara äkta majonnäs. Det är en fördom att kalla den för en kulinarisk finesse, som bara mästerkockarna lyckas med.

Majonnäsen skär sig *inte*: om man har ingredienserna vid ungefär samma temperatur. Att såsen skall röras på isblock, alltid medsols, aldrig av någon kvinna, som inte är vid full vigör etc. är grov vidskepelse. Låt oljan stå inne i rummet, där såsen arbetas en lång stund innan den skall användas eller ljumma flaskan försiktigt i varmt vatten. Till 4 äggulor, ½ liter olja, 1 msk. — icke mera! — vinäger eller citronsaft, en halv struken tsk. vitpeppar, en stor nypa salt, *ingen* senap. Av dessa proportioner får man ½ liter majonnäs. Alltså minska efter behag. Tag bort den vita klumpen på äggulan. Rör den med saltet, pepparen och några droppar av ättikan i en spilkum, som värmts med hett vatten och torkats väl. Då äggen blivit en smidig massa tillsättes av oljan droppvis. Man håller en matsked (Forts. sid. 55.)

1. Marknadens förnämsta Ceylon-Thé
2. Står under vetenskaplig kontroll
3. Drygt Ekonomiskt Avomrikt

JAMES LUNDGREN & CO

Skandinavien's största och förnämsta Théfirma

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV ANNA SCHENSTRÖM, GUNILLASKOLAN, UPPSALA.

NÅGRA LÄCKRA VARMA SMÅRÄTTER LÄMPLIGA SOM LUNCH- ELLER SUPÉ-RÄTTER.

Biffar och kotletter äro nog i mångas smakidealet för rätter av ovannämnda slag, och det var kanske mera allmänt för ett par årtionden tillbaka. Ty det är nog så, att smakriktningen förskjutit sig en smula under senare år. Köttet har alltid haft sin utpräglade starka naturliga smak, som framträder genom rätt behandling under stekningsproceduren, och man har icke kunnat förfuska och förtaga dessa skarpa smakämnen med främmande tillsatser så som man ofta gjorde förr med en del fina smakämnen i andra födoämnen. Eller erinra vi oss icke lite var, hurusom hummeromeletten, som prydde smörgåsbordet och såg så lockande aptitretande ut, hade en stark smak av muskot, eller om man övergick till sparrisstuvningen återfann man samma den fina aromen förtagande smak. Nästan alla rätter voro kraftigt kryddade med kryddpeppar, cayenne, muskot o. s. v. Vi senare tiders barn kunna glädja oss över ett otal ljuvliga smaksensationer, som föregående generationer saknat. Så är det också en av nutidens viktigaste regler på det kulinariska området strävan att låta de olika födoämnenas egensmak framträda först och främst, smaktillsatserna skola vara till för att framhäva dem i möjligaste mån och icke för att förtaga dem. Med denna kulinariska regel för ögonen övergår jag att ge några utförliga beskrivningar på goda lunch- eller supé-rätter, där kötttillsatsen är minimal.

Stuvning av kalvbräss och champignoner i selleri (för 6 pers.).

3 stora selleri, vatten, salt, 1 liten burk champignoner, 200 gr. kalvbräss, 50 gr. smör, 75 gr. mjöl, 1½ dcl. grädde, spad av champignoner, bräss och selleri, salt, vitp., socker, (1—2 msk. hackad tryffel.)

Sellerierna ansas och kokas mjuka i saltat vatten. De delas härefter mitt itu och grävas ur. Kalvbrässen ansas, lägges i kallt vatten att koka upp och sättes härefter på i nytt vatten att koka mjuk

c:a 10 min. Den skäres härefter i små tärningar. Champignonerna skäras och fräsas i smöret. Mjölet strös i, varefter grädde och spad spädes på till en lagom tjock stuvning. När denna kokat i 10 min. tillsättes kalvbrässen, och anrättningen smaksättes väl. De nykokta sellerihälvorna läggas på varmt serveringsfat, fyllas med stuvning och beströs, om man så önskar, med hackad tryffel, se bilden.

Kastanjepuré på croûton (för 6 pers.).

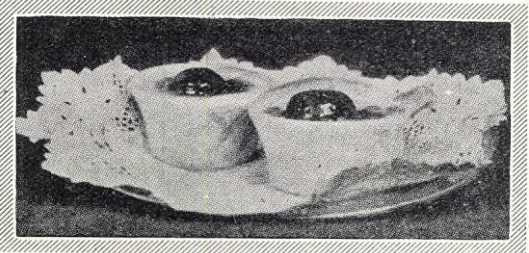
½ kg. kastanjer, ½ lit. buljong, socker, salt, vitp., 1 msk. smör, (grädde), 2 msk. hackad portug. lök.

Stuvning av kalvbräss och champignoner i selleri.

Croûton: Vetebröd, flottyr eller kronolja, 1 dcl. vitt vin.

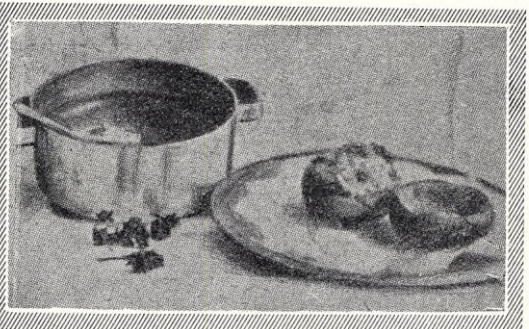
Kastanjerna snoppas, skäras och kokas 10—15 min. i vatten. De skalas, medan de äro varma, och läggas sedan i buljongen att koka mjuka samt passeras eller söndermosas fint på annat sätt. Massan

Böcklingäg i småformar.

lägges åter i kastrullen tillsammans med smör och kryddor, eventuellt grädde, och får koka ihop till lagom tjocklek.

Av ett vanligt vitt formbröd skär man en tjock skiva längs efter, befriar den från kanter och kocar den brun i upphettad flottyr. Croûtonen får

Stuvning av fisk och musslor i croûton.

rinna av ett ögonblick på gråpapper, innan den lägges upp på varmt serveringsfat. Man sticker nu i den med gaffel och fuktar den med vin. Omedelbart härefter lägger man på kastanjepurén, som beströs med brynt lök. Rätten serveras mycket varm.

Böcklingäg i småformar (för 6 pers.).

3—6 böcklingar, 30 gr. smör, 3 kkp. smala vitkålsstrimlor, 1½ msk. kapris, 6 färska ägg.

Vitkålsstrimlorna förvällas 5—10 min. i saltat vatten och få rinna av väl. Böcklingarna rensas fria från skinn och ben. Köttet finhackas tillsammans med smöret och blandas med vitkålen och kaprisen. Små porslinsformar eller snäckor bstrykas med ett lager av denna blandning. Ett ägg

Vital Brödet
är ett hälsosamt och närande bröd. varför det ovillkorligen bör användas i alla hem.

Det tillverkas av
AKTIEBLAGET ARVID PETERSSONS BRÖDFABRIK, Eskilstuna

hålles försiktigt i varje form, så att gulan bibehåller sig hel. Formarna sättas in i knappt medelvarm ugn, tills ägget nätt och jämt stannat, varefter rätten omedelbart serveras, se bilden.

Fiskkotletter (för 6 pers.).

¾ kg. fisk (gädda, kolja eller dyligt), 1 ägg, 1 kkp. stötta skorpor, 2—3 kkp. mjölk, salt, vitpeppar. Till stekning: Smör.

Fisken rensas, befrias från skinn och ben och köttet males genom köttkvarn tre gånger. Skorporna blötas upp i litet av mjölken och blandas in i färsen jämte det sönderslagna ägget och kryddor. Resten av mjölken arbetas in litet i sänder. Av färsen formas små runda kotletter, som stekas vackert gulbruna i smör. De serveras med någon god sås t. ex. räkor, ansjovis, hummer eller svamp jämte potatis.

För att variera smaken på kotletten kan man tillsätta hackad ansjovis, saltgurka eller kapris i färsen.

Stuvning av fisk och musslor i croûton (för 6 pers.).

2—3 kkp. kokt rensad fisk i bitar (sjötunga, gös, gädda el. d.), 1 brk musslor, 50 gr. smör, 75 gr. mjöl, 1½ dcl. grädde, spad av musslor och fisk, salt, socker, vitp., 6 vetebullar (skorpbullar), några små kvistar persilja.

Stuvningen beredes som vanligt. Vetebullarna skäras mitt itu, eller om de äro för små härför, skär man endast av ett lock. De holkas sedan ur, så att det endast blir ett cm-tjockt lager av bullarna kvar. Dessa penslas nu inuti och utvändigt med smör och sättas in i ugnen att rostas. Medan bullarna ännu äro varma, fyller man dem med stuvning, garnerar var och en med en liten persiljekvist och serverar dem genast, se bilden.

Brysselkål med skinka i risrand (för 6 pers.).

½ kg. brysselkål, vatten, salt, 150 gr. rökt skinka, 1½ kkp. risgryn, 50 gr. smör el. margarin, 2 msk. tomatpuré.

Brysselkålen ansas och kokas mjuk i saltat vatten. Risgrynen kokas i rikligt med saltat vatten 25—30 min. och få rinna av väl. De läggas sedan i en eldfast form och ställes i svag värme att torka; då

För hemmets

bestånd även vid familjefaderns eventuella bortgång erbjuder en livförsäkring full trygghet. Den bör dock tagas i ett solitt livbolag med starka fonder. Ett dylikt är

Allmänna Lif
försäkringsbolaget

Strandvägen 5 A. Stockholm.
Begär prospekt och upplysningar.

Ät mer fisk!

En billig och hälsosam fiskrätt, bekvämt att taga till är

Fyrtornets Fiskbullar

Tillverkade av utsökt färsk råvara.

Utom den vanliga kvalitén — Gul etikett — finnes alltid i lager fiskbullar i

Champignonsås, Tomatsås och Hummersås.

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

VÄVSKEDAR

av rostfritt material. Obs. denna fördell Skyttlar, spännare, solv m. m. för hemslojd.

NYHET! alla väverskor bör "BOBIN!" köpa vår patenterade bobin-växel. Begär vår nya illustr. katalog och prisuppgift. Sändes gratis.

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik
Rikst. 1028. Borås. Rikst. 1028.

Gjutna Aluminiumkärl

finnas i varje väl sorterad järnhandel.

BRÖDERNA SÖDERBERGS
Metallgjuteri & Metallfabrik,
ESKILSTUNA.
Tel. 1207. Tel. 1205.

SVENSKA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

ANVÄND till matlagning och bakning

REYMERSHOLMS COCOSSMÖR

VITA SKEPPET

Begär varan hos Eder handlande!
1/2 kg. paket 80 öre

och då rör man om med en gaffel, så att grynen ej klibba samman. Skinkan skäres i strimlor och fräses lätt i en stekpanna. Brysselkålen, som runnit av väl, blandas med skinkan. Smör och tomatpuré blandas med risgrynen, som läggs upp i krans på varmt serveringsfat. Brysselkålen med skinkan placeras på mitten, och rätten serveras mycket varm.

Omeletterullader (för 6 pers.).

5 ägg, 5 dcl. mjölk, salt, 1 msk. smör. Färs: 300 gr. benfritt kalvkött, 1/2-1 kkp. mjölk, salt, vitp., 1 msk. hackad kapris, 1 msk. hackad syltlök, 1 msk. hackad saltgurka. Till stekning: 50 gr. smör.

Omelettmeten tillblandas och gräddas i en väl smord liten långpanna. Den får svalna och stjälpes sedan upp på ett smörpapper. Köttet ansas, males fint och arbetas väl under det mjölken och saltgurka blandas in, och färsen smaksättes väl. Den bredes ut över hela omeletten, som härefter rullas (som en rulltårta alltså). Rullen skäres sedan i lagom tjocka skivor, och dessa stekas vackert bruna i smör. De läggs i krans på varmt serveringsfat och serveras med murkelstuvning eller grönsaker, som placeras på mitten.

IDUNS KÖKSALMANACKA

(13-19 januari).

SÖNDAG. *Frukost:* Hummeromelette; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Kokta palsternackor med ärter och rört smör. Kalvstek med sås, saltgurka, gelé och brynt potatis. Banandessert.

MÅNDAG. (Makaronidag). *Frukost:* Havrevälling. Pytt i panna; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Rökt kolja med makaroner i form. Ingefärsparon med gräde.

TISDAG. *Frukost:* Havregrynsgröt med mjölk. Strömminglåda med kaviar och potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Stekskivor i smördeg med svampsås. Kokt purjo med rört smör. Sockrade apelsinskivor.

ONSDAG. *Frukost:* Havremustvälling. Små köttbullar i tomatås och potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Kokt helgefundra med karrissås och potatis. Brulépudding.

TORSDAG. *Frukost:* Havresoppa. Fiskgratin med räkor i små snäckor; smör eller margarin; bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Selleripuré med varma ostsmörgåsar. Riskroketter med jordgubbsylt.

FREDAG. *Frukost:* Stekt havregrynsgröt. Kokt sill med hackade ägg, smält smör och potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Stekt revbenspiäll med äppelmos; katrinplommon och potatis. Maizenakräm med saftsås.

LÖRDAG. *Frukost:* Havremustvälling. Rödbetsbiff med lök och potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Stuvad gädda med tomatpuré och potatis. Chokladsoppa med småskorpor.

Banandessert (för 6 pers.). 2 kkp. risgrynsgröt, 4 bananer, 1 kkp socker, 1 dcl. tjock gräde, 50 gr. nougat el. 50 gr. blockchoklad.

Tillagning: Bananerna skalas och skäras i skivor, som sockras och får stå 1/2 timme. Grädden vispas till skum och blandas med risgrynsgröten. Denna lägges varvvis med bananskivorna i en geléskål och nougaten hackas och strös över. Användes blockchoklad i stället för nougat raspas denna över i sista stund.

Rökt kolja med makaroner i form. Makaroner kokas i mjölk till en tjock gröt och saltas. En pajform smöras väl. Håri lägger man rökt kolja i bitar (rester från lördag middag) varvvis med makaroner; understa och översta lagret bör vara makaroner. Puddingen beströs ovanpå med rikligt av rivnen ost blandad med stötta skorpor och belägges med flockar av smör. Den sättes in i medelvarm ugn att få färg och bli genomvarm. Serveras med smält smör.

Stekskivor i smördeg (för 6 pers.). 12-15 stekskivor.

Smördeg: 150 gr. smör, 150 gr. vetemjöl, 3-4 msk. vatten, (1 msk. brännvin).

Smördegen tillredes på vanligt sätt. Den kavlas ut tunnt och sporras ut i stora fyrkanter. En köttskiva lägges på, smördegen lägges om som ett paket, och detta lägges på plåt och gräddas väl i god ugnsvärme. Smördegspaketen läggs upp på varmt serveringsfat och serveras heta med champinjonsås.

Riskroketter (för 6 pers.). 200 gr. risgryn, 1 1/2 lit. mjölk, 1 ägg, 25 gr. sötmandel, 50 gr. smör, salt, socker.

Till panering: 1 ägg, 1-1 1/2 kkp stötta skorpor. *Till kokning:* kronolja el. kokosfett.

Risgrynen skällas och kokas i mjölken till en tjock gröt. Mandeln skällas, males och blandas ned i gröten jämte ägg, salt, socker och smör. Massan formas till runda bullar, som paneras och kokas vackert bruna i kokossmör eller flottyr.

Serveras med sylt.

Rödbetsbiff med lök (för 6 pers.). 4 medelstora rödbetor, vatten, salt, vitp., 1 ägg, 1 kkp. finstötta skorpor, 2 stora portugisiska lökar, 100 gr. smör.

Rödbetorna tvättas försiktigt och kokas mjuka i saltat vatten med skalen på. De skalas och skäras i lagom tjocka skivor. Dessa beströs med vitp. och salt samt paneras. Löken skalas, skäres i tunna skivor och brynes i smöret. I löksmöret brynes sedan rödbetskivorna och läggs upp på varmt serveringsfat tillsammans med löken. Smöret sköljes noga ur pannan med ett par msk. hett vatten och slås över.

Stuvad gädda med tomatpuré (för 6 pers.). 1 1/2 kg. gädda, ättika, salt, vatten, 50 gr. smör eller margarin, 4 msk. mjöl, fiskspad, 1 dcl. gräddmjölk, 1-2 msk. tomatpuré, salt, socker, (1 msk. hackad persilja).

Gäddan flås, tages ut i filéer och skäres i lagom stora bitar för servering. Fisken gnides in med salt och ättika och får ligga en stund samt kokas sedan mjuk i litet vatten (c:a 10 min.). Fiskbitarna tagas upp med hålslev och läggs upp på varmt serveringsfat. Smör och mjöl fräses tillsammans i en kastrull, fiskspad och gräddmjölk spådes på litet i sänder till en lagom tjock stuvning, som får koka i 10 min. Tomatpurén jämte kryddor tillsätts och stuvningen hålles över fisken på fatet, och rätten garneras med persilja och äggklyftor.

Den omtänksamma
Husmodern
vänder sig alltid till
LUNDA TVÄTTINRÄTTNING
Telefon Drottningholm 20 och 190

100
Nyttiga artiklar
3 kr.

Här föreligger varken kupong- eller snöbollssystem. Ni får 100 nyttiga artiklar porto- och tullfritt mot insändande av 3 kr. i postanvisning (ej i frimärken eller mot efterkrav). Skriv därför idag till Českoslovakisk Vare Import, Aarhus, Danmark.
Obs! Om försändelsen icke innehåller utlovade 100 artiklar, återbeta vi det insända beloppet.

Ny
upplaga
14:de

av

IDUNS
KOKBOK

av

Elisabeth
Östman-Sundstrand
utkommen

Pris Kronor

6:—

Rekvirera genast å närmaste bokhandel eller direkt å
IDUNS
EXPEDITION
Mästernamnelsgatan 45
STOCKHOLM

HUSMODERNS GODA RYKTE
ökas, om hon är ekonomisk. Roberts' hushållsromer giva den lina, distinguerade smaken i bröd, puddingar, såser etc. för 1/10 av den vanliga kostnaden. Fråga Eder speciellhandlande eller flaskorna med **ROBERTS' GULDETIKETT**. Citron, Vanilj, Bittermandel och Saffran.

Liptons Té
LIPTON

är och förblir
det bästa.
är världens största och
förmästa Téfirma

femina.

Klädsöm, linnesöm, barnkläder, montering och konstbroderi.

Kurserna på 3 mån., 6 och 4 veckor samt 8 mån. yrkeskurs börja 15 januari.

Prospekt på begäran.

Engelbrektsgratan 5, Stockholm. Tel. 20 12, Norr 20 66.

Sancta Birgittaskolan

Grundad 1910. 20 Birger Jarlsgatan 20. Guldm. Paris 1925.

Högre fortsättningsskola för bildad kvinnlig ungdom

ÄMNET: Moderna språk, Konst- och Litteraturhistoria, Teckning, Stillära. Heminredning, Konstnärligt och praktiskt handarbete. FÖRELÄSNINGAR: Fröken Helen Flodin, Fru Alma Velander-Philip, Fröken Elisabeth Thorman.

Vårterminens kurser börja måndagen den 14 januari. Begär prospekt. Telefon 14108. OBS! Enligt Hovrättens utslag har den s. k. Birgittaskolan ej rätt att bära detta namn.

Elsa Philips Husmoderskola,

Grundad 1908. Stockholm, Karlavägen 25, Grundad 1908.

börjar ny kurs för bildade unga flickor den 28 jan. 1929. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konditorivaror, konservering och inläggningar av bär, frukt, grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushålllets ekonomi m. m. Exam. lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Prosp. m. m. på begäran.

ELSA PHILIP, STOCKHOLM. Tel. Öst. 13 10.

Husmoderns SKÅNSKA DAGBLADET

vän och vägvisare är

Där hittar hon lättast de hembiträden hon behöver;

där påträffar hon ett rikt urval av firmor, som duka hennes bord, fylla hennes skafferier, möblera hennes hem och utrusta garderoben; och

där finner hon dessutom den nyttigaste och nöjsammaste läsning, ty

SKÅNSKA DAGBLADET med söndagsbilagan HEMMET är hemmens tidning framför alla andra i sydsverige.

PRENUMERERA!

PRENUMERERA!

Sällskapet

Barnavårds utbildningsanstalt

Stadshagen, Stockholm.

4 månaders kurser i barnavård. 6 elever mottagas den 1:sta i varje månad. Elevavgift: kr. 125 i månaden för undervisning, föda och bostad. Inträdesfordringar: fullständig folkskolebildning. Ansökan om elevplats ställes till föreståndarinnan och bör vara åtföljd av frejd- och läkarbetyg, avskrift av skolbetyg och rekommendation av trovärdig person.

Styrelsens ordförande är H. K. H. Prinsessan Ingeborg. Anstaltens läkare Dr. Arthur Fürstenberg.

LEDIGA PLATSER

Elementarbildning,

barnkär, musikalisk flicka, kunnig i matlagning och konservering, får plats i liten familj där husa finnes. Svar omgående med betyg och foto under adr. Duglig, Stagneliggatan 6, Jönköping.

Dam

av bättre familj får plats genast. Läsning, musiklektioner och sömad. God lön men absolut fordran: Rapphet, god hälsa och gladlythet. Svar "Nära Göteborg" p. r. Hovås.

PLATS SÖKANDE

Bildad 22-åring,

som förut innehaft plats i Tyskland, önskar att sist i jan. eller i början av febr. få komma till familj i Stockholm att vara husmodern behjälplig med alla i ett hem förekommande sysslor. Musikalisk, språkkunnig och mycket barnkär. Goda rek. och ref. finnes. Tacksam för svar med löneförhållanden till "Familjemedlem", p. r. Falkenberg.

(Forts. fr. sid. 52.)

i vänster hand och låter oljan droppa i skålen, medan man rör hela tiden med andra handen. Går också an att arbeta med stålvisp, om man föredrar detta vapen. Huvudsaken är att man går mycket försiktigt fram till att börja med och använder ättikan, droppvis att späda ut med. Efter att en tre, fyra matskedar olja tillsatts, har man fått en stadig massa, som absolut behöver ättikan. Men kom ihåg, att den smula ättikan man har, bör helst räcka tills majonnäsen upptagit den sista oljestrålen. När man hunnit så långt att såsen stadgat sig, händer nog ingen olycka, som man låter oljan komma ner i den som en fin stråle. Kallt vatten i små mängder kan som bekant också tjäna som utspädningsmedel. Har man gått försiktigt fram i början i synnerhet, blir resultatet ofelbart en jämn, fin, tjock sås, len som sammet och med ingredienserna sammansmälta, så att man varken kan spåra de råa äggulorna eller oljesmaken eller allra minst ättikan.

Den sallad man skall hedra med denna förnämliga sås göres gärna av

grape-fruit och färsk ananas

i bitar.

Grape-fruit behöver väl ingen presentation. Den är numera så vanlig här hos oss. Det behövs en vass kniv att göra snittet i mitten med. Man skär först frukten mitt itu tvärs över fibrerna och avlägsnar sedan kärnor och hinnor med ett rundgående snitt

i fruktens halva. De små styckena fruktkött måste vara väl avrunna. Ananassen skäres också i bitar. I en kristallskål med majonnäsen napperad över för att tala köksfranska, är detta en originell introduktion till en middag. Men den som vill ha cocktail kommer kanske inte att uppskatta det slaget middagsupptakt.

Som alla veta kan man blanda majonnäsen mer intimt med frukt eller grönsaker, det här är bara ett förslag till något nytt, som kanske inte faller var och en in utan vidare. Variationerna erbjuder sig, ska vi hoppas av sig själva. *Martas Bekymmer.*

FRÅGOR OCH SVAR!

Lån.

Fråga: Jag undrar var och hur man kan erhålla lån för att utbilda sig t. ex. till danskonströrelse? *Dansintresserad.*

Svar: Går antagligen endast på privat väg. Möjligen i en bank, om ni kan skaffa två å tre säkra namn till borgen.

Mattor.

Fråga: Vilka mattor räknas till de s. k. äkta mattorna? Är en wiltonmatta en äkta matta?

Vilken affär har största sorteringen i mattor a) i Stockholm, b) i Göteborg? *Irmelin.*

Svar: Med äkta mattor menar man handknutna eller också orientalska mattor.

Ursprungligen gjordes Wiltonmattor i England; numera tillverkas de litet var stans, och dessa senare kunna möjligen kallas oäkta, fast benämningen imiterade Wiltonmattor är riktigare.

I allmänhet äro de större möbel- och mattaffärerna såväl i Stockholm som Göteborg väl sorterade i mattor.

Bläckfläckar.

Fråga: Kan Idun vara god säga mig hur jag skall kunna få bort fläckar av utspillt bläck på en matta med ljus botten och mångfärgat mönster? *Slarva.*

Svar: Om bläcket nyss är spillt (vilket nu ej kan vara fallet), uppsuges så mycket som möjligt med läskpapper eller vadd. Är fläcken några dagar gammal, påhålls söt mjölk och man låter ett stycke vadd uppsuga det våta. Detta upprepas flera gånger, tills fläcken är borta, alltid med ren vadd. — På gamla fläckar måste mjölken ligga kvar så länge att bläcket upplöses. Under mattan läggs ett stycke läsk- eller gråpapper.

Curry.

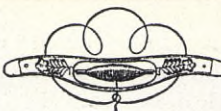
Fråga: 1) Den krydda, som kallas curry, varifrån kommer den?

2) Är dextrin lika bra att använda som gummi att klistra med? *Okunnig.*

Svar: 1) Curry är en kryddblandning, som mycket användes i England, Indien m. fl. länder. Den äkta blandningen består av olika kryddor, såsom gurkmeja, koriander, ingefära, kanel, cayennepeppar m. m. Curry användes huvudsakligen som krydda till risrätter.

2) Dextrin kan ersätta gummi men har mindre bindkraft, varför man får ta mer än dubbelt mot gummi för att få ett effektivt klistret.

Barnens aptit
och krafter stärkas snabbt med Järnmedicinen IDOZAN
Skedar ej tjänderna. Förordas av läkare. Fås å alla apotek.

Johanna Brunssons Vävskola

Grundad 1873.

Utbildar Vävlarinnor och Yrkesutövare och håller kurser i Henvävning. Vårterminen börjar 15 jan. — Stockholm, Kungsg. 70, 2 tr., hörn, av Vasagatan. ALMA JACOBSON.

Vid Vartorps Husmodersskola

börjar nästa kurs den 1 febr. 1929. Grundlig undervisning i matlagning, bakning och slöjd. Prospekt och upplysningar mot porto.

AMELIE CARLSTEDT.

EMY RAPPE.

F. d. lärarinnor vid Fackskolan för Huslig Ekonomi, Uppsala. Adr.: Vartorps Husmodersskola, Gamleby.

Modern handelsutbildning

erhålls med tidsvinst genom Student-, Bank-, Korrespondent- och Gymnasialavdelningarna eller Handelskurserna för folkskolebildade. Platsförmedling. Några friplatser och nedsatta avgifter.

Begär 1928 års prospekt och årsredogörelse!

Nya kurser börja 11 jan. 1929.

FILIP HOLMQUISTS HANDELSINSTITUT

Statsunderstött och under statsinspektion.

Teleborgs Hjälpension för Flickor

å Teleborgs Slott invid Växjö. Undervisning enl. flickskolans kurser t. o. m. 8:de klassen. Särskild kurs i språk, konst- och litteraturhist., musik, hushåll och sömnad. Alla ämnen valfria. Individuell undervisning. Infödda språklär., konservatorieutbildad musikal., exam. skolkökslär. Mensiedieck-gymnastik av dipl. lär. För vårterminen, som börjar den 18 jan., finns ett par elevplatser obesatta. Prospekt på begäran. Elsa Kjellander. El Kirsh, Teleborg, Växjö. Rt. 199.

Elisabeth Östmans Husmoderskurs

GRUNDAD ÅR 1902.

Kursen för unga bildade flickor börjar torsd. den 24 Jan. kl. 12 midd. Prospekt och närmare upplysningar på begäran Klarabergsg. 42, Sthlm. Tel. 20 35. ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND. Norr 93 02.

Örebro Fröbel-Seminarium

Utbildning av barnträdgårdslärdarinnor och uppfostrarinnor i hem, barnhem, barnkrubba o. d. anstalter för barn. Kurser av olika längd. Erkänt god utbildning. Lämpligt arbetsfält för unga flickor. Vårterminen börjar 1:sta Febr. MARIA KJELLMARK.

Föreståndarinnan. Tel. Örebro 1920.

Strengnäs Husmodersskola.

Ny kurs för bild. flickor börj. d. 1 febr.—15 maj. Underv. i finare och enkl. matlag., bakn., konservering samt linne- o. klädsöm, konstsöm, vävning m. m. Fackutbild. lärarinnor. Gott hem. Villa med värmeledn., badrum samt ljusa och trevl. elevrum o. arbetslokaler. Prosp., ref. gen. Fru M. Braune, Strängnäs. Tel. 898

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Halmstad: Tidningen Halland.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Helsingborgs Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bergslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mjölby: Mjölby Tidning.

Mora: Mora Tidning.

Motala: Motala Tidning.

Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Strömstad: Strömstads Tidning.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Säter Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Södertälje: Södertälje Tidning.

Sölvesborg: Sölvesborgs-Tidningen.

Tranås: Tranås Tidning.

Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Uppsala: Tidningen Uppsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonssblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.

Östhammar: Östhammars Tidning.

MENTHOL med EUCALYPTUS
**För desinfektion av mun och svalg.
 Mot förkylning och för rökare.**
FÅS ÖVERALLT à 25 ÖRE PR ASK.

NU

är priset sänkt—

För endast 1:— kr. kan Ni nu köpa en ask GLOBOID med 20 tabletter, vilka bota Eder från huvudvärk och förkylning, lindrar tandvärk, gikt, ischias, reumatiska smärtor etc.

20 TABL. 1:—

Har Ni GLOBOID till hands, kan Ni alltid känna Eder säkert, ty ett par GLOBOID-tabletter äro Edert bästa försvar emot plågor av dylik art.

GLOBOID framställes efter originalrecept av Professorn vid Upsala Universitet Med. Dr. E. Louis Backman.

40 TABL. 1,80

GLOBOID fås på alla apotek.

GLOBOID

Önskar Ni en daglig fläkt

från Sveriges kulturcentrum, önskar Ni följa vad som händer och sker på det politiska, sociala och kulturella området, vill Ni ha nyheter, vill Ni följa idrottens frammarsch och se alla aktuella bilder till dagens krönika, vill Ni, som modern människa

FÖLJA MED ER TID?

Prenumerera då, för en billig penning, på den modernt uppställda, lättlästa men innehållsrika huvudstadstidningen, med det behändiga moderna formatet:

Stockholms Dagblad

Vid postprenumeration:

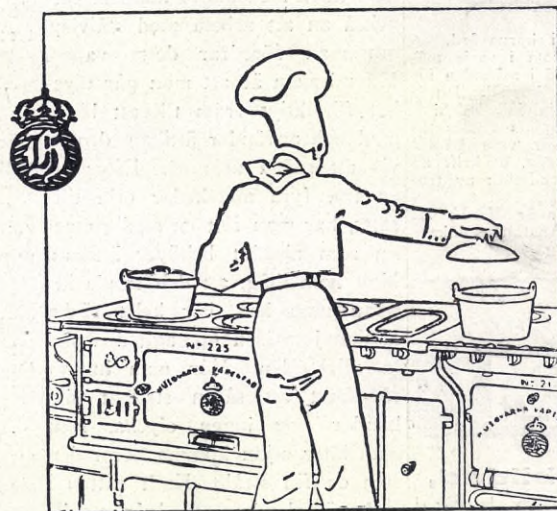
För hela januari endast 2:— Kr.
 För hela år 1929 endast..... 18:— „

Fritt hemburen i Stockholm:

Per månad endast 2:75 Kr.
 Per helår blott 28:— „

Lösnummer:

Vardagar 10 öre. Söndagar, inklusive stor bilaga, 15 öre.

Teknisk fulländning

och tilltalande utseende känneteckna Husqvarna spiselanordningar. Anpassas för skilda behov och utföres för olika slag av bränsle, med eller utan varmvattenberedare. Begär vid behov förslag å

Husqvarna

Spisel-
anordningar

HUSQVARNA VAPENFABRIKS AKTIEBOLAG. HUSKVARNA.